

Daljnovid: prijavili domačine, ki so zahtevali slovenski prevod

Deželni tajnik Damijan Terpin o uspehih in tudi neuspehih stranke Slovenske skupnosti

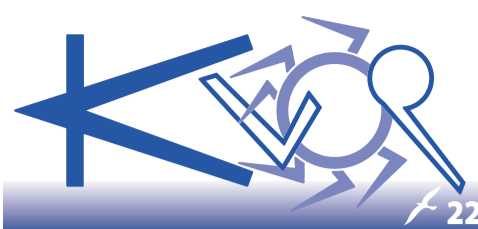
3

Anton Vratuša v Gorici predstavil italijanski prevod knjige o rabski brigadi

16

Spomin v teku

22

Primorski dnevnik

PETEK, 27. JANUARJA 2012

Št. 22 (20.345) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 66007

Bo boj proti kolosu uspešen?

IVAN ŽERJAL

Že itak težavni odnosi med kraškimi lastniki in družbo Terna, ki skrbi za krepitev daljnovoda med Padričami in Tržičem, so se dodatno zaostri. Potem ko so pred približno dvema tednoma predstavniki družbe brez predhodnega obvestila vstopili na jursarska in zasebna zemljišča pri Opčinah, se je tokrat zgodilo nekaj še hujšega: nekateri domačini, ki so zavrnil delavce Terne, ker slednja ni posredovala pismov tudi v slovenskem jeziku, kot določa zaščitni zakon, so prejeli kazenske prijave, saj naj bi s preprečevanjem dostopa delavcem Terne storili kaznivo dejanje.

Dogodek je, kot že rečeno, hud. Družba Terna se je očitno odločila, da ne bo upoštevala določil zaščitnega zakona o pravici do uporabe slovenskega jezika z utemeljitvijo, da je njen sedež zunaj območja, kjer veljajo ta določila. Tudi dopis predsednika paritetnega odbora, ki je družbo opozarjal na neupoštevanje zaščitnega zakona, je padel v vodo.

Sporočilo te zgodbe je, da Terni očitno stojijo ob strani državnih organov, kar povzroča med ljudmi dodatno zaskrbljenost, saj vse skupaj zglada klasični boj pritlikavcev proti kolosu, ki si lahko privoščijo vse. Od tu do malodušja, češ da ni mogoče nič narediti, korak ni majhen. Vendar, kot je bilo nedavno opozorjeno na enem od protestnih shodov, je včasih boj lahko tudi uspešen, kot je npr. dokazala zmaga ekvadorskih plemen v tožbi proti multinacionalki, ki je onesnažila njihova zemljišča. Bi se utegnili nekaj podobnega zgoditi tudi pri nas?

ITALIJA - Ob obravnavi večnamskega odloka v poslanski zbornici

Vlada dobila zaupnico, a protesti se množijo

Za danes se obeta »črni petek« v cestnih in železniških prevozi

27. JANUAR - Dan spomina na holokavst in vojne grozote

V spomin, za sožitje

Sinoči v Trstu baklada TPPZ - Na današnji slovesnosti v Rižarni nagovora Cosolinija in Sarđoča

TRST - V spoštljivi tišini je sinoči spreved, ki so ga osvetljevale številne sveče, prikoral na dvorišče Rižarne. Tudi letos je namreč Tržaški partizanski pevski zbor želel obeležiti dan spomina na vojne grozote s

krajsim koncertom v tržaškem taborišču smrti. Na notah žalostinke Žrtvam so udeleženci položili cvet ob nekdanjo krematorijsko peč.

Osrednja slovesnost ob dnevu spomina bo danes v Rižarni ob 11.

uri, predvidenih pa je tudi več spremnih prireditev.

Ob današnji priložnosti objavljamo pričevanje deportiranke Justine Palik.

Na 10. in 11. strani

RIM - Montijeva vlada je zahtevala in prejela zaupnico v zvezi z večnamskim odlokom Milleproroghe, ki ga obravnava poslanska zbornica. Zaupnico je podprlo 469 poslancev Ljudstva svobode, Demokratske stranke in tretjega pola, proti se je izreklo 74 predstavnikov Severne lige in Italije vrednot, 5 poslancev pa se je vzdržalo. Danes bo vlada sprejela odlok o poenostavitvi birokratskih postopkov. A medtem ko Monti gre svojo pot, se v državi množijo stavke in protesti. Za danes se obeta »črni petek«, saj se bodo avtoprevoznikom pri stavki pridružili bencinski črpaljarji in železničarji.

Na 5. strani

SSO: Slovenija nam je preveč vsiljevala

Na 2. strani

Po časopis na bencinsko črpalko

Na 4. strani

Smrtna prometna nesreča pri Sesljanu

Na 7. strani

Odvetniki nasprotujejo vladnim ukrepom

Na 7. strani

Za čistilno napravo v Vrtojbi ni denarja

Na 14. strani

Na Travniku se množijo šotori črpaljarjev

Na 15. strani

RIM - Notranje ministrstvo

Podtajnik Ruperto bo obiskal Slovence

RIM - Senatorica Tamara Blažina se je včeraj skupaj z Dragom Štoko (SSO) in Liviom Semoličom (SKGZ) na notranjem ministrstvu pogovarjala o vprašanih slovenske manjšine. Delegacijo bi moral sprejeti podtajnik Saverio Ruperto (vodja ministrskega resorja za jezikovne manjšine), ki pa je bil zaradi boleznih odsoten, zato so se v njegovem imenu z gosti pogovarjali vodilni funkcionarji ministrstva. Povedali so, da bo podtajnik Ruperto v kratkem obiskal Furlanijo-Julijsko krajino in se ob tej priložnosti srečal tudi s Slovenci.

Na »tapeti« je kar nekaj oprtnih vprašanj, ki zadevajo javno financiranje manjšinskih kulturnih ustanov (slednje je zagotovljeno za to in za prihodnje leto) in izvajanje zaščitnega zakona. S tem v zvezi se zdi pomembno, da je manjšina politično gledano tudi formalno navezala stik z vlado predsednika Maria Montija, ki naj bi uresničila t.i. delovno-institucionalno omizje s Slovenci, katerega je dolgo obljubljala nekdanja Berlusconijska vlada, iz takšnega ali drugačnega razloga pa ga ni nikoli sklicala.

ZALOŽNIŠTVO Iz parlamenta upanje tudi za naš dnevnik

RIM - Montijeva vlada se je včeraj v poslanski zbornici obvezala, da bo čimprej razčistila težave, ki so nastale v zvezi z javnim financiranjem časopisov, med njimi tudi Primorskega dnevnika. Vladni podtajnik Paolo Peluffo naj bi na današnji seji posvetovalne komisije za založništvo razčistil tudi zamrznitev javnih prispevkov iz leta 2010. Tu di slednje zadevajo naš časnik.

Italijanski novinarski sindikat pozdravlja dogajanja v poslanski zbornici ter poziva vlado, da v zvezi s temi problemi takoj uresniči sprejete obveze in obljube.

KOBILARNA LIPICA
DRSALIŠČE, VOŽNJE S KOČIJO, PONI JAHANJE

www.lipica.org

Posebna ponudba:

KOSILO
+
OGLED KOBILARNE
15 € (Redna cena: 22 €)

Ponudba velja do 31. 3. 2012 s priložitvijo tega kupona.

Informacije in rezervacije: T: +386 5 739 1580

OKOLJE - Po srečanju Clinija s Potočnikom

Slovenija za nadaljevanje pogovorov o plinskih terminalih

Pri reševanju okoljskih vprašanj severnega Jadrana naj bi sodelovale Slovenija, Hrvaška in Italija

LJUBLJANA, BRUSELJ - Potem ko je italijanski okoljski minister Corrado Clini v sredo v Bruslju izpostavil potrebo po skupni energetski viziji na Jadranu, so s slovenskega ministrstva za okolje in prostor za STA včeraj sporočili, da "Slovenija podpira odločitev italijanskega okoljskega ministra, da je potrebno s pogovori o plinskih terminalih v Tržaškem zalivu nadaljevati". Kot so zapisali na ministrstvu, si Slovenija že ves čas prizadeva za celostni pogled na problematiko umeščanja različnih objektov na občutljivem območju severnega Jadrana, v katerem naj sodelujejo vse tri države tega območja - Slovenija, Hrvaška in Italija.

Clini se je v sredo v Bruslju sestel z evropskim komisarjem za okolje Janezom Potočnikom. Glavna tema pogovorov so bile težave s smetmi v Neaplju, na kratko pa sta se dotaknila tudi plinskih terminalov, ki jih Italija načrtuje v Tržaškem zalivu, Slovenija pa jim nasprotuje in razmišlja celo o tožbi proti sosedu na Sodišču EU. Italijanski okoljski minister je ob tem izpostavil potrebo po skupni energetski viziji na Jadranu in tako nakazal, da se morda obeta sprememba načrtov Italije. "Menim, da moramo nadaljevati pogovore s slovenskimi in hrvaškimi oblastmi, da bomo imeli vizijo o sistemu energetske oskrbe na severu Jadranskega morja, upoštevajoč energetske politike, zaščito okolja ter stališča lokalnih in regionalnih oblasti," je dejal Clini.

Potočnika je takšno stališče italijanskega ministra razveselilo. "Zelo sem zadovoljen nad takšnim razvojem dogodkov in stališče nove italijanske vlade pozdravljam. Že kmalu po nastopu mandata sem Slovenijo in Italijo pozval, naj se poskušata o problematiki dogovoriti sporazumno, Evropska komisija je za nekatere od pogovorov omogočila tudi tehnično podporo," je dejal komisar. "Takšna odločitev je tudi popolnoma skladna z mojimi priporočili, naj se vse tri sosednje države poskušajo dogovoriti o celovitih rešitvah okoljske problematike v severnem Jadranskem morju. Sodelovanje vseh treh držav, ki si delijo privilegij in odgovornost skrbnega ravnanja s severnim Jadranom, je v skupnem interesu. Upam, da bo kmalu prišlo do konkretnih pogovorov," je še sporočil Potočnik. (STA)

Slovenija se zavzema za nadaljevanje pogovorov o načrtovanih plinskih terminalih (na posnetku maketa terminala v Žavljah) v Tržaškem zalivu

SLOVENIJA - DZ sprejel zakon o vladi

Po novem samo še 11 ministrstev Pomisleki o nekaterih rešitvah

LJUBLJANA - Državni zbor je včeraj sprejel zakon o vladi in tako število ministrstev zmanjšal s 15 na 11. V poslanskih klopeh in tudi v strokovni javnosti pa so se pojavili številni pomisleki o smiselnosti združevanja kulturnega resorja z drugimi resorji in o umestitvi tožilstva pod okrilje notranjega ministrstva. Sprejeti noveli se že obeta ustavna presoja.

Novela, ki so jo sicer vložili poslanci levosredinskih strank še pred glasovanjem o predsedniku Pozitivne Slovenije Zoranu Jankoviču kot mandatarskem kandidatu, je predvidevala 12 ministrstev. Predstavniki koalicijskih partneric SDS, Liste Virant, DeSUS, SLS in NSi pa so jo na seji odbora z dopolnili prilagodili, tako da jih šteje enajst.

Po noveli se je ohranilo ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ministrstvo za zdravje, ministrstvo za obrambo in ministrstvo za zunanje zadeve. Preostala dosedanja ministrstva so se združila ali preoblikovala. To so ministrstvo za finance, ministrstvo za notranje zadeve, ministrstvo za pravosodje in javno upravo, ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ministrstvo za infrastrukturo in prostor, ministrstvo za kmetijstvo in okolje. Poleg 11 ministrstev naj bi imeli tudi ministra brez listnice za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Po potrditvi na matičnem odboru so poslanci o noveli razpravljali in jo z 49 glasovi za in 37 proti potrdili še na plenarni seji DZ. Poslanci Pozitivne Slovenije in SD so naspro-

tovali zlasti združevanju kulturnega resorja z resorji izobraževanja, znanosti in športa ter umestitvi tožilstva pod okrilje notranjega ministrstva. Poslanci SDS, Liste Virant, DeSUS, SLS in NSi pa so zatrjevali, da kultura v slovenskem prostoru kljub združevanju resorjev ohranja svojo vlogo. Zavrnili so tudi očitek, da bi bilo tožilstvo s prenosom v okvir ministrstva za notranje zadeve podrejeno policiji.

V Pozitivni Sloveniji pa so za STA že napovedali, da bodo zakon zaradi umestitve tožilstva v okvir notranjega ministrstva v najkrajšem času zakon vložili v ustavno presojo in predlagali njegovo začasno zadržanje.

Tudi v javnosti in stroki sta bila največ kritik deležna združevanje resorja za kulturo z drugimi resorji in že omenjen položaj tožilstva. Tako so na spletni strani Življenje in dotik, ki sodi v sklop Evropske prestolnice kulture, v nekaj dneh zbrali že okoli 2200 podpisov proti ukinitvi samostojnega ministrstva za kulturo. Prvopodpisani pod petico Mitja Čander je za STA poudaril, da "ljudje prepoznavajo pomen kulture za današnji trenutek". Povečini so odklonilno stališče do takšne rešitve izrazili nekdanji ministri za kulturo, pa tudi predstavniki Društva slovenskih pisateljev in sindikata Glosa.

Na številne kritike je naletela tudi napovedana umestitev državnega tožilstva pod okrilje ministrstva za notranje zadeve. Nasprotovanje takšni ureditvi so izrazili tudi v društvu državnih tožilcev. (STA)

V Ljubljani se študentje izdajajo za klovne zdravnike in pobirajo donacije

LJUBLJANA - Rdeči noski klovni zdravniki so v sredo prejeli obvestilo, da se na območju Šiške v Ljubljani študentje izdajajo za Rdeče noske in pobirajo donacije v njihovem imenu. Klovni zdravniki zato opozarjajo, naj ljudje v primeru, če pozvonijo na njihovih vratih, o tem obvestijo policijo, so zapisali na spletni strani Društva za pomoč trpečim in bolnim. Rdeči noski klovni zdravniki ne izvajajo tovrstnih aktivnosti. Za zbiranje donacij po domovih tudi niso nikogar pooblastili. Rdeči noski so v letu 2011 na 376 vizitah obiskali 23.335 otrok in mladostnikov, ki se zdravijo v bolnišnicah po državi. Obiskali pa so tudi otroke na Inštitutu za rehabilitacijo Soča in v Zavodu za invalidno mladino Stara Gora. Poleg otrok v bolnišnicah, ki imajo manjše število najmlajših pacientov, obiskujejo tudi geriatrične oddelke, na katerih so lansko leto obiskali 445 ljudi. V 2011 so obiskali tudi 3624 ljudi, ki bivajo ali so hospitalizirani med drugim v centrih za usposabljanje, delo in varstvo in v domovih za starejše občane. V ekipi klovnov zdravnikov je za zdaj 12 klovnov, medtem ko imajo tri praktikante na šestmesečnem usposabljanju, so še zapisali na spletni strani društva.

Priprli preprodajalce kokaina

MARIBOR - Mariborski kriminalisti so v ponedeljek po večmesečnem zbiranju obvestil na območju Ptujja prijeli štiri člane hudoodelske združbe, ki je trgovala s prepovedanimi drogami, peti član pa je avstrijski državljan, ki so ga prijeli avstrijski varnostni organi in se nahaja v priporu in Avstriji. V akciji so policisti zasegli skoraj 1,3 kilograma kokaina.

Kot je na včerajšnji novinarski konferenci Policijske uprave Maribor povedal prvi mož tamkajšnjih kriminalistov Robert Munda, je organizirana mreža preprodajalcev kazniva dejanja izvrševala na območju Maribora in Ptujja, vse skupaj pa je organiziral 46-letni moški iz okolice Ptujja. Od avgusta lani je peterica izvršila več kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z drogami.

"Z uporabo prikritih preiskovalnih ukrepov smo zasegli 1092 gramov kokaina, pri preiskavi vozila 46-letnega moškega pa še dodatnih 200 gramov. Zasegli smo tudi več predmetov, povezanih s kaznivimi dejanji s področja prepovedanih drog, in pištolo," je povedal Munda in dodal, da bi bila zasežena droga na drobnem trgu vredna okoli 100.000 evrov, ker pa gre za dokaj čisto obliko, bi ob primernem redčenju lahko zanjo iztržili še precej več.

Preprodajalcem grozi zaporna kazen od petih do 15 let.

GORICA - Predsednik Štoka na seji deželnega sveta Sveta slovenskih organizacij

»Slovenija nam je vsiljevala združevanja«

»Minister Žekš je hotel z vrha prisilno združiti glasbeni šoli, časnika v Benečiji in manjšinske založbe« - Kritična razprava o vlogi mladih v manjšini

GORICA - Predsednik Sveta slovenskih organizacij Drago Štoka gotovo ne bo pogrešal dosedanjega ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjana Žekša. Ministru v odhodu Štoka nikakor ne more »odpustiti«, da je hotel »iz Ljubljane vsiliti« združitev Glasbene matice in Centra Komel, beneških časnikov Dom in Matajur ter zamejskih založb. Zaradi velikih pomislekov nad tem predlogom s strani manjšine - tako Štoka - je Žekševo ministrstvo v preteklem leti zmanjšalo

prispevek SSO in Slovenski kulturno-gospodarski zvezi za 43 tisoč evrov. »SSO podpira sodelovanje med omenjenimi manjšinskimi ustanovami, od Slovenije pa ne sprejema ultimativ in prisil,« je dejal Štoka. Žekš se mu je tudi zameril, ko mu je pred koncem lanskega leta očital vmešavanje v volilno kampanjo v Sloveniji. SSO se ne vpleta v politična dogajanja v matični državi, od Slovenije pa zahteva, naj se ne vtikava v manjšinsko organiziranost. Štoka (Žekš ima po njegovem v manjšini lažne informatorje) je izrazil upanje, da bo nova slovenska vlada sedaj ukrepala drugače.

Predsednik SSO je na deželnem svetu manjšinske krovne organizacije odnose s SKGZ ocenil za tvorne in normalne, »potem ko ni več na mizi predloga o prisilni združitvi dveh krovnih zvez«. Nerešena ostaja po Štokovem mnenju usoda Slovenske manjšinske koordinacije (Slomak), pri kateri SSO vztraja pri rotaciji predsedniškega mesta, po kateri naj bi Rudija Pavšiča svoj čas zamenjal Bernard Špacapan. To se do danes (še) ni zgodilo.

SSO se bo v primeru potrebe angažiral za premostitev finančnih težav Primorskega dnevnika, kot se je svoj čas skupaj s SKGZ potrudil za rešitev težav Slovenskega stalnega gledališča. Primorski dnevnik ne sme biti glasilo tega ali onega dela manjšine, temveč vsemanjšinski časopis po zgledu bocenskega dnevnika Dolomiten. Štoki vsekar ni bila všeč nedavna bodica Klopa (tedenskega priloga PD) v zvezi z volitvami v Sloveniji, »ki je presejala mejo dobrega okusa, čeprav je šlo za satirično pisanje«.

Kritične odmeve in razpravo je doživelo pisanje Novega glasa, čigar komentator je na nedavnem občnem zboru SSO pogrešal mlade. Problem mladih, ki jih ni ali jih ne »pustijo zraven« je zelo razširjen v manjšinski politiki, zato si pred tem ne smemo zakrivati oči. Novo vodstvo SSO je poglobitev tega vprašanja poverilo svojemu članu Ivanu Peterlinu. Štoka je v začetku omenjeno pisanje ocenil kot pretirano, v razpravi pa je bilo slišati drugačna mnenja. Predvsem s strani Damijana Paulina, ki »ne vidi mladih obrazov ne v SSO, ne v drugih vodilnih manjšinskih ustanovah«.

Za novega predsednika deželnega sveta SSO je bil izvoljen Aldo Jarc, ki je nasledil Lojzko Bratuž. Trije podpredsedniki so Beppe Qualizza (Benečija), Jelka Cvelbar (Trst) in Jurij Paljk (Gorica).

S.T.

Drago Štoka in (desno) novi predsednik deželnega sveta SSO Aldo Jarc

BUMBACA

POLITIKA - Pogovor z deželnim tajnikom Slovenske skupnosti Damijanom Terpinom pred kongresom stranke

»Verjamemo v to, kar delamo, zato nam Slovenci zaupajo«

»Mi ne posegamo v odločitve Sveta slovenskih organizacij« - Novosti za krmilom stranke?

TRST - V Devinu na gradu bo danes popoldne deželni kongres stranke Slovenske skupnosti, ki se bo nadaljeval jutri v Bazovici. Uvodno poročilo bo imel tajnik Damijan Terpin, ki smo ga uvodoma vprašali, kako kot nepoklicni politik doživlja hudo krizo politike. »Res je, da sem po poklicu odvetnik, ker pa vodim politično stranko moram delati profesionalno in v konkurenci z drugimi strankami, ki imajo celo vrsto poklicnih politikov.«

Kaj pa nezaupanje do politike v slovenski manjšini?

Po moji oceni je nezaupanje v politiko v slovenski narodnostni skupnosti bistveno manjše kot v italijanskem povprečju

Zakaj pa?

Nimam občutka, da bi naši ljudje pojmovali najvidnejše politike v zamejstvu kot pripadnike "kaste", ki uživajo ne vem kakšne privilegije. Na državni ravni pa je problem zelo občuten.

Pod vašim vodstvom je SSK doživela nekaj pomembnih uspehov, začeni z vrnitvijo v deželni svet. Ste zadovoljni z opravljenim delom?

Da. Dodal bi še spremembo deželnega volilnega zakona, ki je naši manjšini omogočil, da samostojno nastopa na volitvah in kljub omejenemu številu možnih glasov, izvoli svojega svetnika. To pa niso moji uspehi, pač pa uspehi celotne stranke in vseh, ki v njej delajo. Ogromne zasluge ima pri tem pokojni Mirko Špacapan, hvaležen sem tudi bivšemu podtajniku Andreju Berdonu, ki je žal odstopil sicer iz osebnih razlogov.

Kje je ključ teh uspehov?

Ključ uspeha je očitno pravilnost izbire za samostojen politični nastop, dobra politična strategija, predvsem pa dejstvo, da v to kar delamo res verjamemo in smo pripravljeni marsikaj žrtvovati. Očitno smo doslej tudi dobro izbirali svoje zaveznike, pri slovenskih volilcih pa se je izkazala kot zmagovita ideja o zbirni stranki in preseganju tradicionalnih nasprotij znotraj manjšine.

Mislite na Igorja Gabrovca?

Kandidatna lista za zadnje deželne volitve je bila v tem smislu, tudi s prihodom Igorja Gabrovca, tako široka, da jo je podprla vsaj polovica Slovencev, ki so šli na volitve.

Kaj pa neuspehi?

Predvsem dejstvo, da SSK ni zastopana v tržaškem pokrajinskem odboru, niti ne v Cosolinijevi mestni upravi. Verjetno bi morali biti pri pogajanjih bolj odločni, čeprav je situacija na Tržaškem težja od goriške. Dejstvo, da tržaški župan nima nobenega Slovenca v odboru, je sicer velik neuspeh tudi zanj.

Spomladi bodo občinske volitve v Gorici in v Nabrežini. Veliki preizkušnji za SSK in za levo sredino. S kakšnimi občutki se stranka pripravlja na volitve?

Tako v Gorici kot v Nabrežini upamo v zmago naše koalicije in preobrat v upravnih. V Gorici se je na primarnih vo-

Damijan Terpin dopušča možnost zamenjave za krmilom stranke Slovenske skupnosti

ARHIV

litvah leva sredina odločila za kandidaturu Giuseppeja Cingolanija, čeprav...

Kaj vas žuli?

Osebnost sem še vedno prepričan, da bi imel več možnosti za zmago Roberto Collini, ki pa se žal ni odločil za nastop na primarnih volitvah leve sredine. Torej bo bitka bistveno težja, a delamo za zmago.

Kaj pa Nabrežina?

V Nabrežini mi je žal, da naša stranka ni predlagala svojega županskega kandidata.

Imate kakšno ime?

Gabrovce ostaja deželni svetnik in koalicija bi z njim relativno lahko zmagala.

In kaj predlagate?

Potrebno bo izbirati med kandidati, ki so jih ali jih še bodo predlagale druge stranke, seveda med takšnimi, ki so sploh sposobni zmagati. SSK povezuje sodelovanje na volitvah z Demokrasko stranko tudi z dogovorom za naslednje deželne volitve, ki bodo leta 2013. Ne bomo podpisovali biancomenic nikomur, kot smo to storili na zadnjih pokrajinskih in občinskih volitvah v Trstu.

V tem času se spet razpravlja o volitvah za manjšinsko predstavništvo. Kako ocenjujete to možnost?

Ideja o direktni izvolitvi manjšinskega predstavništva je stara že več kot 10 let, naša stranka jo je prva konkretizirala z anketo, na katero smo prejeli kar 3000 pozitivnih odgovorov.

Kaj pa danes?

Prav je, da sta deželna svetnika peticijo društva Edinost spravila v proceduro. Pri tem ne razumem prejudicialnega negativnega odnosa npr. s strani Stefana Ukmarja od Demokrasko stranke. Ocenjujem, da je vredno o tem predlogu resno razmisliti.

Kaj pa Slovenija?

Glede politične situacije v Sloveniji sem vesel, da bo Ministrstvo za Slovence v zamejstvu in po svetu ohranjeno, kljub krčenju števila članov vlade. Nevarnosti pa nam pretijo zlasti na lokalni ravni.

Kaj imate v mislih?

Na področju upravne avtonomije tvegamo izgubo goriških rajonskih svetov, pa tudi pokrajinskih uprav, ki so zagotovljene Slovincem naklonjene.

Nismo se še dotaknili italijanskega parlamenta...

SSk ocenjuje, da je ključna za bodočnost manjšine uresničitev člena zaščitnega zakona, ki govori o olajšanem zastopstvu za izvolitev slovenskih kandidatov v poslansko zbornico in senat. Krožijo glasovi, da v naslednjem mandatu tvegamo izgubo slovenskega senatorja, zato je potrebno, da država to vprašanje uredi tako, da bo naše zastopstvo v Rimu omogočeno ne glede na dobro voljo te ali one politične stranke.

Med nekaterimi Slovenci je slišati očitek, da sta SSK in Svet slovenskih organizacij dejansko eno in isto. Je res tako?

Zagotovo odločitve SSO-ja vplivajo na politiko Slovenske skupnosti neprijetno manj kot odločitve SKGZ-ja na politiko Koordinacije Slovencev v Demokraski stranki, zlasti na Goriškem. Prav tako mi ne posegamo v strateške odločitve SSO-ja. Razumem, da se mogoče marsikomu toži po časih, ko SSO-ja še ni vodil Drago Štoka.

Zakaj bi se jim tožilo po teh časih?

Ker je druga krovna organizacija (SKGZ, op.ur.) takrat imela bistveno več vpliva tako pri izbirah v civilni družbi, kot v politiki.

In vendar je slišati tudi predlog o združitvi SKGZ in SSO. Kako ga ocenjujete?

Dve krovni organizaciji zgodovinsko obstajata zaradi politične razdeljenosti manjšine, ki jo lahko presežemo s podporo ideji zbirne stranke Slovencev v Italiji.

Torej vsi Slovenci v SSK?

Ni nujno, da se zbirna stranka imenuje Slovenska skupnost. S tem bi odpravili edini razlog za delitve v civilni družbi, ki jih ljudje vse manj razumejo.

Boste znova kandidirali za tajnika?

V naših organizacijah je žal vse preveč "dosmrtnih" predsednikov. K sreči pri nas ni tako.

In kako je pri vas?

Vodstvo stranke sem prevzel pri osemindesetih letih, tajnik SSK sem tako že od leta 2001, kar je verjetno dovolj.

In torej?

Deželnemu tajništvu sem predlagal, da to vlogo prevzame kdo drug.

Kaj pa vaša vloga v SSK?

Pripravljen sem v stranki biti številka dve, tri, pet ali deset, ni važno. Vsekakor bo o tem odločal kongres. Važno je, da pri tem ne bo v stranki nobenega spora ali osebnih zamer in da bo bodoča vodstvena ekipa SSK homogena. Predvsem pa, da bodo vsi člani vodstva pripravljeni za delo.

S.T.

LJUBLJANA - Slovenski prevod stripa Italijanska zima

Pretresljivo o Gonarsu

Na predstavitvi govorila zgodovinarica Kaja Širok in urednik Igor Prassel

LJUBLJANA - Predstavitve slovenskega prevoda risanega romana Italijanska zima Davida Toffola je, poleg pogovora (na sliki) med direktorico Muzeja novejšje zgodovine Kajo Širok in urednikom knjižne izdaje Igorjem Prasselom, postregla tudi z zanimivo debato, ki je potrdila pomembnost in relevantnost teme, ki jo knjiga obravnava. Gre za pretresljiv strip o otrocih v fašističnem taborišču Gonars.

Toffolovo delo je po mnenju Igorja Prassla minimalističen in nekonvencionalen pristop k stripu, saj ne gre za klasično zgodbo v kvadratkih, temveč je na vsaki strani le risba ali dve. »Prav s tem, da se je odrekel klasični formi stripa in je porisan prostor skrčil na minimum, je avtorju uspelo pričarati atmosfero žalosti, tesnobe in shiranosti. Tudi besedila je zelo malo. Kljub temu, da strip preberemo zelo hitro, sporočilo zgodbe pride do nas in še dolgo ostane z nami,« je na predstavitvi dejal Prassel.

VARNI NA SVOJEM DOMU

OSKRBA NA DALJAVO V FURLANJI JULIJSKI KRAJINI

Brezplačna oziroma delno brezplačna storitev Dežele Furlanije Julijske krajine za zagotavljanje varnosti in brezskrbnosti osebam, predvsem starejšim ali šibkejšim, ki želijo ostati na svojem domu: z napredno tehnologijo in ob pomoči profesionalcev jim sledimo in zagotavljamo varnost 24 ur na 24.

zelená številka **800-846079**

TESANTELEVITA

REGIONE AUTONOMA FRIULI VENEZIA GIULIA

Varni in brez skrbi na svojem domu: cilj, ki ga omogoča oskrba na daljavo!

Ariella Reggio, igalka, obraz deželne kampanje VARNI NA SVOJEM DOMU

Za vsakršno informacijo o oskrbi na daljavo, prosimo, pokličite brezplačno telefonsko številko.

Storitev upravlja podjetje TESAN-TELEVITA SRL
www.tesantelevita.it - info@tesantelevita.it

POLITIKA - Vlada v poslanski zbornici prejela zaupnico v zvezi z odlokom Milleproroghe

Bossi: Berlusconi je navadna šleva, ne upa si vreči Montija

Toda bivši premier je potrdil podporo vladi - Bersani, Di Pietro in Vendola obnavljajo dialog

RIM - Montijeva vlada je zahtevala in prejela zaupnico v zvezi z večnamenskim odlokom Milleproroghe, ki ga obravnava poslanska zbornica. Zaupnico je podprlo 469 poslancev Ljudstva svobode, Demokratske stranke in tretjega pola, proti se je izreklo 74 predstavnikov Severne lige in Italije vrednot, 5 poslancev pa se je vzdržalo. Lanskega 18. novembra je novi vladi izrazilo zaupnico 556 poslancev in 61 jih je bilo proti, 16. decembra pa ji je zaupnico potrdilo 495 poslancev in 88 jih je bilo proti, kar pomeni, da je Monti v tem času izgubil nekaj podpore v parlamentu. A res je tudi, da je bilo včeraj v poslanski zbornici kar 81 odstotnih, večinoma iz vrst vladnih strank.

Poslanska zbornica bo odlok Milleproroghe verjetno dokončno odobrila prihodnji torek, nato bo ukrep romal v senat. Ni izključeno, da ga bo gornji dom parlamenta spremenil, tako da se bo moral vrniti v poslansko zbornico za tretje branje. Ta skupek dokaj raznorodnih določil med drugim rešuje primere ljudi, ki bi jih sicer zadnja pokojninska reforma posebno prizadela. To velja še zlasti za delavce, ki

so ob spodbudi delodajalca sprejeli predčasen odhod iz službe in bi se po novih določilih ne mogli upokojiti, kakor tudi za delavce, ki so dosegli 42 let delovne dobe (ženske 41 in 1 mesec), a so stari manj kot 62 let, zaradi česar bi morali plačati trajno »kazen« z znizano pokojnino. V obeh teh primerih bodo na osnovi snujočega se dekreta izjemoma veljali stari pogoji upokojitve, finančno izgubo pa bodo krili s podražitvijo tobačnih izdelkov.

Medtem pa se marsikaj dogaja tudi na ožje političnem oz. strankarskem področju. Tako je vodja Severne lige Umberto Bossi svojega nekdanjega zaveznika Silvia Berlusconija včeraj grobo napadel, ker si ne upa vreči Montijevu vlado. »Berlusconi je navadna šleva, vedno ga je strah. Ves svet bi hotel zadaviti Montija, on pa si ne upa... A če on ne vrže Montija, bomo mi Formignija,« je dejal šef Severne lige. Prvi mož Ljudstva svobode pa je takoj odvrnil, da bo še naprej odgovorno podpiral tehnično vlado, češ da so še vedno veljavni razlogi, ki so privedli do njenega rojstva. Sicer pa je Berlusconi izrazil prepričanje, da se bo zavez-

Berlusconi in Bossi v poslanski zbornici po potrditvi zaupnice Montijevi vladi ANSA

ništvo med Ljudstvom svobode in Severno ligo ob pravem času obnovilo.

Želja po strnjivanju sil pa se jasneje pojavlja v levosredinskem taboru. Tajnik Demokratske stranke Pier Luigi Bersani je v intervjuju, ki ga je včeraj objavil

časnik L'Unità, pozval Italijo vrednot ter Levico, ekologijo in svobodo k obnovitvi dialoga, na kar sta voditelja obeh pozvanih strank, Antonio Di Pietro in Nichi Vendola, na včerajšnji skupni tiskovni konferenci pozitivno odgovorila.

ZAKLADNIŠTVO Uspešna izdaja obveznic

RIM - Italija se je z izdajo srednje-ročnih obveznic včeraj znova uspešno zadolžila na finančnih trgih. Zbrala je pet milijard evrov, zahtevana donosnost pa se je v primerjavi z zadnjo podobno izdajo precej znižala.

Italijanska zakladnica je ciljala na sveža sredstva med 3,75 in petimi milijardami evrov. Izdala je za 4,5 milijarde evrov brezakuponskih obveznic z zapadlostjo januarja 2014 ter pol milijarde evrov obveznic, indeksiranih z inflacijo, ki zapadejo septembra 2014. Pri prvih se je zahtevana donosnost v primerjavi z zadnjo podobno izdajo decembra lani občutno znižala, in sicer s 4,853 odstotka na 3,763 odstotka. Pri obveznicah, indeksiranih z inflacijo, pa je bila zahtevana donosnost pri 3,2 odstotka. Primerjave z zadnjo podobno izdajo italijanske oblasti niso navedle.

Uspešna izdaja obveznic kaže na prarast zaupanja finančnih trgov v Italijo. Država bo razpoložena vlagateljev znova preverjala za petek, ko bo izdala za 11 milijard evrov kratkoročnih obveznic, ter v ponedeljek, ko bo na trg plasirala za med 5,5 in 8 milijard evrov srednje- in dolgoročnih obveznic. Italija se spopada s 1900 milijard evrov visokim javnim dolgom, kar predstavlja okoli 120 odstotkov BDP države. Letos se namerava Rim na finančnih trgih skupno zadolžiti za okoli 450 milijard evrov.

SODSTVO - Slovesnost Odprtje sodnega leta v »drugačnem« političnem vzdušju

RIM - V italijanskih zaporih je preveč priprtih, ki čakajo na sodbo, kar se med drugim odraža v prenatrpanosti zaporov. Slabo delovanje pravosodja pa pomeni tudi veliko gospodarsko škodo, saj »stane« kar 1 odstotek bruto domačega proizvoda (BDP). Tako je povedala pravosodna ministrica Paola Severino, ko je včeraj nastopila na slovesni otvoritvi sodnega leta v Rimu ter pojasnila prioritete delovanja tehnične vlade na pravosodnem področju.

Njen nastop se je bistveno razlikoval od nastopa pravosodnih ministrov za časa Berlusconijeve vlade. To je v svojem uvodnem poročilu podčrtal tudi predsednik vrhovnega sodišča Ernesto Lupo, ki je z zadovoljstvom ugotovil, da so se z novo vlado »razredčili oblaki, ki so se zgrinjali nad našo ustavno ureditvijo«. In tako so v ospredje stopili problemi, ki tarejo italijanski pravosodni sistem. Lupo je opozoril, da italijanska sodišča bremeni kar 9 milijonov odprtih postopkov. Rešitev je treba iskati v okrepitevi sodišč, v poenostavitvi postopkov, pa tudi v strožji opredelitvi kaznivih dejanj, saj bi lahko mnoge prekrške kaznovali z upravnimi sankcijami. Po Lupovih besedah pa ni sprejemljiva pospešitev zastaranja obtožb, saj to krši temeljna načela pravičnosti, kot je večkrat opozorila EU. Predsednik kasacijskega sodišča je izrazil tudi prepričanje, da je v Italiji v primerjavi z drugimi evropskimi državami preveč odvetnikov. »Jezičnih dohtarjev« je tu kar 240 tisoč.

PROTESTI - Stavkajo tudi železničarji Danes se državi obeta »črni« petek

RIM - Italiji se danes obeta »črni« petek na področju stavk in cestnih blokad, proteste napovedujejo tudi lastniki oziroma upravitelji bencinskih črpalk. V Neaplju (foto ANSA) je policija morala včeraj zavarovati sicer redke odprte bencinske servise pred blokadami in protesti jeznih avtoprevozn-

nikov. Sinoči so začeli stavkati tudi nekateri sindikati železničarjev.

Divjim stavkam in blokadam za sedaj ni videti konca, čeprav jih velika večina javnega mnenja ne odobrava. Takšnim protestom nasprotujejo tudi politične stranke, z izjemo Severne lige, ki podpira takšne protestne akcije.

DOLINA SUSA - 41 osumljenih 26 priprtih zaradi julijskih izgredov proti hitri železnici

TURIN - Policija je včeraj ob zori v akciji, ki je zajela lep del Italije, priprla 26 oseb zaradi izgredov, do katerih je prišlo lanskega 3. julija med protestom v Dolini Susa proti gradnji hitre železnice Turin-Lyon. Poleg tega so policisti 1 osebi vročili nalog o hišnem priporu, drugim 15 pa prepoved odhoda iz kraja stalnega bivanja. Vpleteni so obtoženi upiranja javnim funkcionarjem, nasilja ter povzročitve poškodb ljudem in stvarim.

Med prizadetimi so tudi nekatera znana imena. Med priprtimi so nekdanji ređci brigadist Paolo Maurizio Ferrari, nekdanji pripadnik gibanja Prima linea Antonio Ginetti ter vodja turinskega socialnega centra Askatasuma Giorgio Rossetto. Policisti so izvedli hišno preiskavo tudi na domu Guida Fissoreja, občinskega svetnika občine Villar Focchiaro.

Glavni javni tožilec v Turinu Giancarlo Caselli je na tiskovni konferenci poudaril, da ne gre za napad na gibanje proti hitri železnici kot tako, čes da za vse prizadete obstaja natančno preverjeno dokazno gradivo. Toda v vodstvu gibanja so drugačnega mnenja in so izrazili solidarnost s prizadetimi. Najavili so tudi javne proteste. Ostro kritično sta se oglasila tudi voditelj gibanja Petih zvezdic Beppe Grillo ter voditelj sindikata Fiom-Cgil Giorgio Cremaschi.

SPLETNA ANKETA NAŠEGA DNEVNIKA

Križarjenja: nesreča ni prekržala načrtov

Neverjetni brodolom ladje za križarjenje Costa Concordia ni prekržal morebitnih načrtov obiskovalcev naših spletni strani glede križarjenj. To izhaja iz spletne ankete Primorskega dnevnika, v kateri kar 58 odst. sodelujočih meni, da jim tragedija ob toskanskem otoku Giglio ni prekržala planov za počitnice na

ladji za križarjenje. Le 17 odst. anketirancev bi se odpovedalo že načrtovanemu potovanju s turistično ladjo, 25 odst. pa jih sploh ni razmišlja o tem. Anketa je v sozvočju s podatkom turističnih agencij, da se ljudje, kljub brodolomu na Tirenškem morju, ne odpovedujejo križarjenjem.

Ali je nesreča ladje Costa Concordia prekržala vaše morebitne načrte za križarjenje?

Da 17% (42)

Ne 58% (132)

O tem nisem razmišljal 25% (61)

www.primorski.eu

COSTA CONCORDIA - Po oceni poveljnika obalne straže Marca Brusca Kapitan izgubil »dragoceno uro časa« za rešitev potnikov in članov posadke

PORTO SANTO STEFANO - Kapitan ladje Costa Concordia, ki je pred slabima dvema tednoma nasedla pred toskansko obalo, je deležen vse večjih pritiskov in obtožb. Pristojne oblasti odgovornost za nesrečo pripisujejo kapitanu Franciscu Schettinu, lastnik ladje pa je medtem razkril, da se je kapitan skušal dogovoriti o enotni zgodbi, da bi se s tem zaščutil.

Poveljnik obalne straže, admiral Marco Brusco, je med včerajšnjim zaslišanjem v senatu v Rimu dejal, da je za nesrečo »zagotovo« odgovoren Schettino. Če bi pravočasno opozoril na nesrečo, bi se verjetno izognili smrtnim žrtvam. Kapitan je ob nesreči izgubil »dragoceno uro časa« za rešitev potnikov in članov posadke, je po poročanju nemške tiskovne agencije dpa menil Brusco.

Hude očitke na račun kapitana je izreklo tudi ladijsko podjetje Costa Crociere, ki je lastnik ponesrečene križarke. Kot je v senatu povedal predsednik in pooblaščen upravitelj podjetja Pierluigi Foschi, se je skušal Schettino dogovoriti s podjetjem o enotni zgodbi glede pote-

KAPITAN FRANCESCO SCHETTINO

ANSA

ka nesreče, da bi se razbremenil krivde, kar pa je Foschi zavrnil. »Schettino je hotel državnim tožilecem povedati, da je ladja po izpadu elektrike na krovu trčila ob čer,« je dejal Foschi.

Podjetje je tudi zavrnilo navedbe Schettina, da mu je eden od vodilnih dejal, naj pelje po načrtani poti v bližini otoka Giglio, ki je bila nato usodna za ladjo. »Tega manevra nismo odobrili. O tem nismo bili obveščeni,« je še dejal Foschi. Podjetje odgovornost za nesrečo v celoti pripisuje kapitanu in ne želi prevzeti stroškov sodnega procesa in mu plačati odvetnika.

Schettina, ki je trenutno v hišnem priporu, so minuli teden suspendirali.

Iskanje pogrešanih s Coste Concordie se sicer nadaljuje. Vremenske razmere so naklonjene tako reševalcem kot tudi strokovnjakom, ki se pripravljajo na prečrpavanje goriva iz ladje. Pogrešanih je še okoli 16 ljudi, doslej pa so iz razbitin potegnili 16 trupel. A upanja, da bi koga izmed pogrešanih še našli, je vse manj.

Kot je dejal vodja civilne zaščite Franco Gabrielli, je prišel čas, ko bo potrebno priznati, da ni več upanja za preživele. »Postopoma bo potrebno sprejeti, da v teh pogojih ni več upanja za preživetje,« je dodal Gabrielli, ki vodi akcijo iskanja. Po njegovih besedah reševalci ne preiskujejo le ladje same, pač pa tudi morsko dno.

Potapljačem sicer precej težav povzročajo organski odpadki in kemikalije z 290 metrov dolge ladje, saj predstavljajo nevarnost za njihovo zdravje, je povedal vodja civilne zaščite Franco Gabrielli. Pristojne toskanske oblasti so demino v vodi okoli ladje ugotovile visoko koncentracijo čistila tensid.

DALJNOVOD - Novi zapleti med družbo Terna in lastniki zemljišč na kraškem ozemlju

Zahtevali so prevod v slovenščino, v zameno pa prejeli kazensko prijavo

Brez slovenskega prevoda delavcem Terne niso dovolili vstopa na zemljišča - Enega lastnika kar odpeljali v karabinjersko kasarno

Je mogoče, da se leta 2012 dogaja, da se zaradi zahteve po slovenskem prevodu nekega dokumenta znajdeš pred sodnikom? Očitno je mogoče, saj se ravno to utegne zgoditi nekaterim domačinom na Krasu, ki delavcem družbe Terna, ki izvaja krepitev električnega daljnovođa med Padričami in Tržičem, niso dovolili vstopa na svoja zemljišča, ker jim je družba posredovala dopise izključno v italijanskem jeziku in ne tudi v slovenščini, pri čemer so se sklicevali na zaščitni zakon za Slovene v Italiji št. 38 iz leta 2001.

V zameno so nekateri prejeli kazenske prijave zaradi suma prekinitev javne storitve in simuliranja kazniviga dejanja: to se je v prejšnjih dneh zgodilo domačinki iz Praprota, o kateri v sporočilu za javnost, ki smo ga prejeli in ga objavljamo na drugem mestu, piše deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec. Primer omenjene Praproveke pa ni osamljen, saj naj bi take prijave doletele še štiri ali pet oseb, vsaj v enem primeru pa so karabinjerji celo prišli na dom in s svojim vozilom odpeljali lastnika v kasarno, kjer je moral podpisati potrdilo, da je prejel ovadbo. To nam je povedal odvetnik Peter Močnik, ki zastopa dva od prijavljenih domačinov in za katerega je tako postopanje zelo grdo, gre v bistvu za preganjanje, saj se z domačini ravna kakor z zločinci.

Močnik nam je tudi povedal, da družba Terna, sile javnega reda in prefekt tolmačijo osmi člen zaščitnega zakona v smislu, da družba Terna ni dolžna spoštovati zaščitnega zakona, ker ima sedež v Padovi, se pravi zunaj območja 32 občin v Furlaniji Julijski krajini, kjer veljajo zaščitna določila. Osmi člen zakona določa, da je na tem območju slovenski manjšini priznana pravica do rabe slovenščine v odnosih s krajevnimi upravni in sodnimi oblastmi, kakor tudi s podjetji, ki na osnovi koncesij opravljajo storitve javne koristi in imajo svoj sedež na območju, ki ga določa 1. člen zakona (se pravi v tržaški, gorški in videmski pokrajini) in so pristojna za območja občin, kjer veljajo zaščitna določila. Glede tega je decembra lani predsednik paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine Bojan Brezigarja družbo Terna pisno opozoril na redno zanezanje rabe slovenskega jezika in poudaril predvsem to, kar piše v 8. členu za-

ščitnega zakona, a njegovega dopisa družba Terna očitno ni upoštevala.

Tako je kot kaže prišlo do zaostitve v odnosih med družbo Terna in lastniki zemljišč. To se je dalo slutiti že pred slabima dvema tednoma, ko so predstavniki Terne brez predhodnega obvestila dejansko vdrli na pašnik Šikovca med Opčinami in Fernetiči, ki je last openskega jusa, da bi tam opravili dela pod visokonapetostnimi stebri. Nekateri si to zaostritev razlagajo z dejstvom, da po 28. februarju stopijo v veljavo okoljske omejitve, zato naj bi družba hitela z dokončanjem del. Nasproti ji stoji več domačih lastnikov in organizacij na čelu z Združenjem lastnikov kraških zemljišč in Agrarno skupnostjo v tržaški pokrajini, ki zahtevajo, naj se daljnovod vkoplje, pa tudi, naj tržaški prefekt Alessandro Giacchetti skliče pogajalsko omizje med lastniki in družbo Terna. S tem v zvezi sta deželna svetnika Igor Gabrovec in Igor Kocijančič pred nedavnim napovedala, da bosta to zahtevo posredovala prefektu. Slednjim se doslej še nista uspela sestati, morda bo do srečanja prišlo v prihodnjem tednu. (iž)

Med kraškimi lastniki in družbo Terna so se odnosi zaostri

KROMA

ODMEVI - Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec

Terna izbrala ustrahovanje

Nezaslišano, da se izvajanje jezikovne pravice obravnava celo kot kaznivo dejanje

»Ali je mogoče, da je zahteva po dvojezičnosti na tržaškem Krasu leta 2012 kaznivo dejanje? Je. Tako kot za časa fašizma.« Tako v sporočilu za tisk ugotavlja deželni svetnik SSK Igor Gabrovec ob navedbi dogodka, da so nabrežinski orožniki domačinki iz Praprota vročili obvestilo, da je preiskovana oseba zaradi suma storitve kaznivih dejanj »prekinitev javne storitve« in »simuliranja kazniviga dejanja«, ker podjetje Terna ni dovolila vstopa na zasebno parcelo, saj kljub izrecni zahtevi ni prejela zakonsko predvidenih dopisov tudi v slovenskem jeziku. Podjetje Terna se je na zahtevo domačinke slovenske narodnosti preprosto požvižgalo in delavcem naročilo, naj zasejejo parcelo in izvedejo gradbena dela na jeklenem stolpu daljnovođa.

»Domačinka je proti nezaslišanemu početju Terne nič hudega sluteče vložila prijavo zoper neznancem. In tu se začne paradoks: sodne oblasti so sprožile pregon proti njej,« še navaja Gabrovec. Terna vztraja, da dopisov ni dolžna prevajati, ker je njen pravni sedež zunaj zaščitnega območja in sličnega mnenja je očitno tudi preiskovalni sodnik, ki je orožnikom naročil, naj posežejo. Tudi decembrski pisni poziv predsednika paritetnega odbora Bojana Brezigarja je očitno romal v koš.

Oblasti se požvižgajo na smisel zaščitnega zakona, saj ga tolmačijo čisto po svoje. Požvižgajo pa se tudi na razsodbe ustavnega sodišča iz osemdesetih in devetdesetih let, ki jih je dosegel prof. Samo Pahor. Ustavno sodiš-

če je takrat potrdilo neodtujljivo pravico pripadnika priznane in zaščitene narodne skupnosti, da v odnosih z oblastmi ni nikdar prisiljen, da se odpove rabi lastnega jezika, spominja Gabrovec.

Dogaja pa se čisto narobe. Zasebni energetske monopolist Terna lahko ne kaznovano pustoši zasebno lastnino, domačini pa se bodo morali pred sodniki zagovarjati zaradi zahteve po spoštovanju lastnega jezika in identitete. Gre za preprost in jasen primer ustrahovanja z neprikrito grožnjo vsem, ki bi se jim sanjalo, da živijo v pravni državi.

Deželni kongres SSK v Devinu, ki se ga bodo udeležili ugledni gostje iz Italije in Slovenije, bo priložnost, »da povemo na glas, da tega ne bomo več sprejemali!« zaključuje Gabrovec.

Danes splošna stavka USB

V Italiji bo danes splošna stavka, ki so oklicali osnovni sindikati USB. Zaradi tega bodo težave v več sektorjih, od javne uprave do šolskega. Če so železničarji začeli stavkati že sinoči, bodo težave tudi v javnem lokalnem prevozu. V Trstu bodo delavci podjetja Trieste Trasporti, ki sodelujejo s stavko, ostali doma od 2. do 6. ure, od 9. do 13. ure in od 16. ure do polnoči.

Srečanje o kakovosti življenja

V Novinarskem krožku bo danes ob 18.30 javno srečanje na temo kakovosti življenja. Sodelovali bodo tržaški župan Roberto Cosolini, novinarka dnevnika Il Sole 24Ore Rossella Cadeo in predsednik krožka Roberto Weber.

Posvet o oporoki

Pomen izdelave oporoke je glavna tema javnega srečanja, ki bo danes ob 17. uri v muzeju Revoltella. Srečanje prirejajo tržaška občinska uprava, italijansko združenje za multiplo sklerozo AISM, pokrajinski svet notarjev in Univerza za tretjo starost. Govorili bodo občinska odbornica Laura Famulari, odvetnica Cristina Rustignoli (AISM), predsednik univerze za tretjo starost Ugo Lupatelli in notarka Paola Clarich.

Javno srečanje Legambiente o prostorskem načrtu

Na sedežu Legambiente v Ul. Donizetti št. 5/a bo danes ob 18. uri javno srečanje o prostorskem načrtu, o njegovi vsebini in o učinkih na ozemlje. Govorila bo arhitektka Lucia Scirocco.

Ukradel usnjen jopič

Policisti so v sredo pridržali 24-letnega romunskega državljanca, ki je v neki trgovini v Ul. Ghega ukradel usnjen jopič: odstranil je napravo za preprečevanje tatvin in si oblekel jopič, blizu blagajne pa ga je trgovec ustavil. Polklicaj je na številko 113, policisti pa so mladeniča, ki je bil novembra že enkrat aretiran, odvedli v zapor.

OBČINA DOLINA - Javno srečanje z občani v dvorani občinskega sveta

Smrad, hrup in ropot v dolinski občini

Poročila vodstev podjetij Siot in Wartsila o ukrepih proti smradu oziroma ropotu niso prepričala občanov - Govor tudi o odpadkih in izterjevalnici Equitalia

Smrad, ki uhaja iz zbiralnikov družbe Siot, ropot tovarne motorjev Wartsila, hrup prometa na bližnji hitri cesti, odvoz odpadkov in smetarska služba ter izterjevanje davščin in drugih dajatev - to so bile teme sredinega javnega srečanja z občani, ki ga je dolinska občinska uprava priredila v dvorani občinskega sveta. Krajinjani so konec preteklega leta zahtevali sestanek, da bi se z županjo Fulvio Premolin pogovorili o »odprtih vprašanjih v občini«. Županja je na srečanje povabila odgovorne pri družbah Siot in Wartsila, da bi sami nakazali, kaj sta podjetji doslej storili in še nameravata storiti, da bi zajezili smrad (Siot) in ropot (Wartsila).

Operativni direktor Siota Nevio Grillo in direktor boljunške tovarne Wartsile Giorgio Bobbio sta ponovila to, kar so domačini že vedeli. Siot je opravil vrsto del na velikih zbiralnikih, da bi omilil smrad, a po Krmenki in drugih bližnjih krajih v dneh nezkega zračnega pritiska še vedno nevšečno zaudarja. Siot je naročil tržaški univerzi novo študijo, da bi ugotovili, ali bi bilo mogoče na kak način nevtralizirati molekule žvepla, ki povzročajo smrad. Rezultati bodo znani čez kak mesec, vprašljivo pa je, ali bo potem mogoče z novimi tehnološkimi prijemi dobila Krmenka čist zrak.

V bistvu, torej, nič novega.

Polna dvorana ob sredinem javnem srečanju o perečih vprašanjih v dolinski občini

KROMA

Prav tako ni nič novega povedal inž. Bobbio. Wartsila je opravila vse, kar je bilo v njeni moči, da bi omilila ropot, ki ga povzročajo testiranje motorjev in delovanje tovarne nasploh. Ta je, po njegovem mnenju, minimalen, skoraj nezaznaven.

Kar pa po mnenju tam bivajočega vaščana ne drži: ropotanje je neznosno, traja dan in noč, ljudem krati spanje, je obtožil.

Podobno je s hrupom prometa po hitri cesti. V Boljuncu, pa tudi Domju, Lakotišču in drugih za-

selkih je hrup zaznaven. Obljuba podjetja Anas o postavitvi zaščitnih protihrupnih panojev je stara že dve desetletji in je še neizpolnjena. Županja je kontaktirala tržaško vodstvo Anas, rečeno ji je bilo, da bodo namestili kako ograjo, ko bodo prejeli razpoložljiva sredstva. Spet bo torej treba čakati.

Odvažanje odpadkov predstavlja - vsaj za celo vrsto občanov - nadaljnjo kritično točko v občini. Županja Premolinova je sporočila, da bo v kratkem stopila v veljavo pogodba z novim podjetjem, ki bo zadolženo tudi za čiščenje cest in zelenih površin. Položaj bi se moral tako izboljšati. »Bomo videli,« je sporočilo pokomentirala ena od udeleženk srečanja.

Ceste in pločniki so, ponekod, sploh problem. Nahajajo se v slabem stanju, tako se je - po pričevanju udeleženca - na Krmenki zgodilo, da se je voziček z otrokom prevrnil zaradi »valovitega« pločnika.

Nazadnje je bilo obravnavano še vprašanje izterjevalnice. To službo opravlja sedaj Equitalia. Občani so nezadovoljni, zahtevajo, naj službo spet prevzame v lastne roke občina. Stvar pa ni preprosta. Občina ne more zaposliti novega osebja, potreben bi bil dogovor o skupni službi z drugimi občinami. »Na tem delamo,« je sporočila Premolinova.

M.K.

SESLJAN - Huda prometna nesreča pred Naseljem sv. Mavra

Voznikova žena izgubila življenje v čelnem trčenju

73-letno Almo Hrvatini iz Križa zaman oživljali, njen mož v katarinški bolnišnici

V čelnem trčenju na pokrajinski cesti št. 1 med Nabrežino in Sesljanom je umrla 73-letna Alma Hrvatini iz Križa, njena poškodovanega 72-letnega moža Vincicia Russignana pa so hospitalizirali (poškodbe po informacijah prometne policije naj ne bi bile zelo hude). Do prometne nesreče je prišlo ob 10.50 pred vhodom v Naselje sv. Mavra.

Nesrečo s smrtnim izidom gre po ocenah policije pripisati voznikovi nepazljivosti. Za volanom starega avtomobila fiat uno, ki je ob 10.50 s pokrajinske ceste obrnil levo proti Naselju sv. Mavra, je sedel Russignan. Med obračanjem ni opazil nasproti vožečega mercedesa E 280, ki ga je upravljal 63-letni Tržačan F. L. Kot je povedal inšpektor prometne policije Di Forte, je voznik mercedesa pravilno vozil iz Sesljana proti Nabrežini, fiat uno pa mu je med obračanjem nenadoma izsilil prednost. Russignan očitno ni videl mercedesa in tako je prišlo do čelnega trčenja. Mercedes je po trku obstal na svojem voznem pasu, fiata pa je odbilo na sredino ceste. Medtem ko je bil voznik prvega, ki je bil sam v avtu, samo lažje poškodovan, sta voznik in predvsem sopotnica v fiatu potrebovala zdravniško pomoč. V starem vozilu namreč ni zračnih varnostnih blazin in posledice trčenja so bile kljub zelo omejeni hitrosti težke. Voznik se je s prsnim košem zaletel v volan, ki mu je rešil življenje. Njegova žena, ki je sedela ob njem, pa je z glavo močno udarila v vetrobransko steklo in ga dejansko prebila. Ni znano, ali je bil varnostni pas pripet. Ob prihodu policistov je bila baje še pri zavesti.

Operativno komunikacijski center službe 118 v Trstu je prejel prvi klic par minut pred 11. uro in v Sesljan poslal dva rešilca ter helikopter. Reševalci so Almo Hrvatini prenesli v prvi rešilec in jo med

Na cesti pred Naseljem sv. Mavra so prometni policisti opravili meritve, medtem pa je potekalo čiščenje cestišča; spodaj poškodovano vetrobransko steklo avtomobila fiat uno

KROMA

vožnjo oživljali, kljub njihovim naporom pa je na poti proti Katarinari umrla. Medtem so njenega moža zaradi poškodb v prsnem košu s helikopterjem prepeljali v bolnišnico, po večerajšnjih informacijah naj ne bi bil hudo poškodovan. Zakonca sta po rodu iz Istre, Vincicio Russignan je upokojeni pleškar, ki ga Križani pogosto videvajo na nogometnih tekmah domače Vesne.

Voznik mercedesa, Tržačan po rodu iz Taranta, se je kljub udarcem in šoku držal s policisti in jim razložil, kaj se je zgodilo. Na pokrajinski cesti je nastal zastoj, promet je bil oviran eno uro. Oopenski gasilci so pomagali očistiti cestišče, pristojno podjetje pa je odpeljalo obe vozili. (af)

SODIŠČE - Sodba Zabrežan ni kriv

Karabinjerja sta pretiravala

Kazenski postopek v zvezi z dogodkom, ki je konec aprila 2010 v Zabrežcu in Borštu vzel v obzornost, je bil v sredo 27. januarja 2012 v sodni hiši v Trstu. Sodnik je 27-letnega Iva Kosmača, ki se je ponoči pred svojim domom sprl s karabinjerja miljskega poveljstva, oprostil skoraj vseh obtožb. Kosmača so dolžili upiranja karabinjerjem, izvajanja nasilja, povzročanja telesnih poškodb, posedovanja noža (imel je žepni nožek) in dejstva, da karabinjerjem ni hotel sporočiti svojih osebnih podatkov. Vseh teh obtožb je bil popolnoma oproščen, sodnik pa ga je obsodil na trimesečno pogojno kazen, ker ni hotel opraviti alkotesta. Kosmačev odvetnik Andrea Frassini je podčrtal, da sta karabinjerja po sodnikovi oceni prestopila meje svojih pristojnosti. Tedaj sta ga s silo povlekla z dvorišča na cesto in ga pri tem poškodovala, nakar sta ga odvedla na pridržanje. (af)

ODVETNIŠKA ZBORNICA - Kritike na račun liberalizacije in drugih vladnih ukrepov

Odvetniki na bojni nogi

Odprava sistema tarif in skrajšano obdobje pripravništva naj bi negativno vplivala na kakovost odvetniških storitev - »Odvetniki nismo navadni podjetniki«

Slovesnega odprtja sodnega leta na tržaškem prizivnem sodišču se običajno udeležijo predstavniki odvetniških zbornic iz vseh pokrajin v Furlaniji-Juljski krajini, predsednik tržaške zbornice pa v daljšem govoru opiše dejavnosti, ki so zaznamovale preteklo leto. Jutri ne bo tako. Predsednik tržaške odvetniške zbornice Roberto Gambel Benussi bo edini prisoten, prebral pa bo krajše besedilo, ki so ga predstavniki odvetnikov pred dvema tednoma sprejeli v Rimu. Besedilo omenja vrsto anomalij, ki naj bi zaznamovale vladne ukrepe za liberalizacijo odvetniškega poklica. Odvetniki protestirajo tudi prek celostranskih oglasov v dnevnem tisku in z dvodnevno stavko, ki bo 23. in 24. februarja.

Predstavniki odvetniških zbornic iz naše dežele so na večerajšnji novinarski konferenci razložili, zakaj nasprotujejo ukrepi prejšnje in sedanje vlade. »Odvetniki dobro vemo, v kakšnem položaju je Italija. To opažamo vsak dan. A naj bo jasno, da ne živimo na račun državljanov, saj ustvarjajo svobodni poklici 11 odstotkov BDP-ja,« je uvodoma dejal Gambel Be-

Predstavniki odvetnikov iz Trsta, Gorice, Pordenona, Vidma in Tolmeča

KROMA

nussi. Predsednik tržaške zbornice je obžaloval, da »gospodarstvo uničuje pravo in s tem tudi pravice državljanov, ker nam iz gospodarskih razlogov krčijo pravice.«

Odvetniki opozarjajo, da odprava sistema tarif in skrajšanje obdobja priprav-

ništva (s 24 na 18 mesecev z možnostjo opravljanja tretjine pripravništva kar na univerzi) ogrožata kakovost odvetniškega poklica. Če se bodo cene odvetniških storitev zaradi odprave tarif znižale, bodo morali odvetniki zbrati več strank, kar bo ne-

POKRAJINA - Pristop k vsedržavni pobudi zveze UPI

Ukinitev pokrajin: v torek v Mieli izredna seja pokrajinskega sveta

Govorili bodo univerzitetni profesorji S. Bartole, R. Scarciglia in P. Gabassi - Začetek ob 9.30

Tudi Pokrajina Trst se je pridružila pobudi Italija brez pokrajin, s katero želi Zveza italijanskih pokrajin UPI opozoriti na po njenem mnenju negativne posledice ukinitve pokrajin, ki je predvidena v varčevalnih ukrepih italijanske vlade. V torek bo tako vseh 107 pokrajinskih svetov v Italiji zasedalo na izrednih sejah. Tako bo storil tudi tržaški pokrajinski svet, ki bo v torek z začetkom ob 9.30 zasedal v gledališču Miela.

Pobudo sta včeraj popoldne na sežu uprave predstavila predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali. Oba bosta tudi govorila na torkovem zasedanju, kjer bodo univerzitetni profesorji Sergio Bartole, Roberto Scarciglia in Piergiorgio Gabassi predavali o ustavnosti določil o ukinitvi pokrajin, o ureditvi tega področja v drugih evropskih državah ter o vprašanju osebja pokrajinskih uprav. V Italiji je namreč 56.000 pokrajinskih uslužbencev, katerih usoda je nejasna,

MARIA TERESA BASSA POROPAT

KROMA

MAURIZIO VIDALI

KROMA

je bilo rečeno, obenem bi ukinitve pokrajin imela težke posledice za občane in storitve, z njo pa ne bi prihranili denarja, saj je študija, ki jo je naročila zveza UPI, ugotovila, da bi prišlo od 15 do 25-odstotnega povišanja stroškov.

Bassa Poropatova je tudi kot deželna predsednica zveze UPI pozvala deželno upravo, naj skliče pogajalsko omizje, saj ni mogoče ukiniti ustavnih organa, kot je pokrajina, ne da bi se dotaknili drugih, zato je potrebna celovita preureditev sistema javnih uprav.

Pokrajine so sicer pripravljene, da se odpovedo nekaterim po njihovem mnenju obrobim pristojnostim, želijo pa ohraniti tiste pristojnosti, ki so značilne za t.i. »širše območje« (»area vasta«), kot je npr. skrb za okolje. Zato naj se raje ukinejo ustanove, ki so dobesedno dvojniki, kot je npr. ustanova za ljudska stanovanja ATER, je dejala Bassa Poropatova, medtem ko Vidali pričakuje številno udeležbo, saj želijo razpravljati, da bi razumeli probleme širših območij in predlagali rešitve. (iz)

POSVET - Jutri Veliki orient: Nujna je nova etika

Spodbujanje družbe brez sovraštva in luči dialoga ter zavračanja rasizma in nasilja bo zaznamovalo posvet, ki ga prireja Veliki orient Italije jutri popoldne na Pomorski postaji. Posvet bo ob 16. uri v dvorani Saturnia na temo Iz Trsta hrepenenje po svobodi in luči različnih kultur, veroizpovedi in preganjanja. Srečanje bo v okviru praznovanj ob 150. obletnici nastanka italijanske države. Italija potrebuje danes nova etična znamenja in novo družbeno angažiranost, poudarja veliki mojster v palači Giustiniani Gustavo Raffi.

Posvet se bo začel s pozdravom italijanski zastavi, nato bosta srečanje uvedla predsednik kolegija častitljivih mojstrov iz dežele FJK Umberto Busolini in predsednik znanstvenega odbora Velikega orienta Valerio Zanone. Ob 16.30 bo javna razprava, ki jo bo povezoval novinar Gerardo Picardo in na kateri bodo sodelovali Claudio Bonvecchio iz univerze v Vareseju in Comu, Dino Cofrancesco (univerza v Genovi), Santi Fedele (univerza v Messini), Fulvio Salimbeni (univerza v Vidmu) in Enzo Volli s tržaške univerze. Nastopil bo igralec Emanuele Montagna.

NARODNI DOM - Žarko Rovšček predstavil knjigo Živim v besedi

Razkrivanje večplastne duše in delovanja Zorka Jelinčiča

Avtorjevo izvajanje dopolnila zgodovinar Aleksej Kalc in Jelinčičev sin Duško

Poslanstvo knjig je približati nekdanje težko življenje ljudi današnjim rodovom, meni Žarko Rovšček, ki je svojo strastno ljubezen do zgodovine usmeril v premalo poznan lik iz naše preteklosti, v primorskega rodoljuba, trgovca in publicista Zorka Jelinčiča. Njemu je posvetil spet novo knjigo – obširen pregled njegovih izbranih del Živim v besedi, ki je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in so jo tržaškimi bralci predstavili v sredo v razstavnici dvorani Narodnega doma. »Jelinčičeva pisana in natisnjena beseda je svojevrsten dokument njegovega časa in prizadevanj, vpetih v boj primorskih ljudi za obstoj na svoji zemlji,« pravi Rovšček, ki je med drugim avtor zbornika, urejene Jelinčičeve bibliografije Nad prezrtjem in mitom ter zbirke Jelinčičeve jetniške korespondence s svojci, prijatelji in znanci Pod rdečim svinčnikom, ki sega v intimo človeka, ni povezana z orožjem, pač pa z besedo.

Za nazorni pregled polpreteklega dogajanja je uvodoma poskrbel zgodovinar Aleksej Kalc, ki je prikazal revolucionarne ideje mladih rodoljubov, ki so se po prvi svetovni vojni upirali italijanski državi in fašistični oblasti, za obrambo narodnih pravic slovenske in hrvaške skupnosti pred sovražnim režimom, ki je posegal v prostor, da bi ga spremenil in pretopil v italijanstvo ter izbrisal tisočletne kulturne in narodne sledove.

Mladi Slovenci, ki so tu živeli, so skušali kljubovati pritisku. Mnogi so izbrali ilegalno: leta 1927 je nastala organizacija TIGR in Jelinčič je bil med njenimi ustanovitelji, kot velik duhovni in idejni vodja, ki je svojo angažiranost drago plačal, saj je bil namreč med tistimi, ki je v tridesetih letih doživel konfinacijo in zapor. Čas »nesvobode« je trajal celih 13 let, dokler ni razpadla Italija in se je Jelinčič pridružil NOB. »Bil je ena vodilnih figur na več področjih. Razgledan in učen človek, intelektualce. Sodeloval je s časopisi Borba in njegovim naslednikom Svoboda, ustvarjal je literaturo, ki se je tajno širila in napovedovala program boja, bodrila primorske Slovence in jim kazala pot k zmagi nad nacifašizmom.«

Da je bila Jelinčičeva pot široka in tematsko zelo bogata, pričajo dejstva, da je po drugi svetovni vojni postavil na noge Odsek za zgodovino, kjer je zbiral gradivo o zgodovini Slovencev na tem območju. Njegova zanimanja pa so segala še dlje do arhivistike in arheologije, neznansko je ljubil naravo, to ljubezen pa je izkazoval na planinskih pohodih in v alpinističnem delovanju. Bil je avtor prvega toponomastičnega zemljevida tržaškega ozemlja, posvečal se je etnologiji, jezikoslovju in sociologiji. »Bil je skratka poliedrična figura, ki je zapustila veliko idejno in intelektualno dediščino.«

»Živim v besedi je že četrto delo posvečeno mojemu očetu, delo, ki je potrebovalo največ časa, da je fermentiralo, saj se o njem govori že več kot 30 let,« je ocenil Zorkov sin Dušan. Knjiga je razdeljena po sklopih in zaobjema obdobje od leta 1920 do 1965, ko je njegov oče umrl; posveča se več argumentom, od bratstva s Klementom Jugom do člankov iz ječe in konfinacije, teoretiziranja o nastanku organizacije TIGR in njegovega kulturnega poslanstva ter ponuja poglobljen in raznolik pregled polpreteklega in sodobne zgodovine iz prve roke.

Ob vsaki izdaji prihaja na dan nekaj novega, pravi Rovšček, ki je s publikacijo Živim v besedi skušal predstaviti Jelinčičevo večplastno dušo. V delu sega od spisov o gorništvu, ki mu je v zaporu vlivalo volje za preživetje, mimo razmišljanj o težkem povojnem obdobju na Tržaškem, do kulturnih vprašanj, slikarstva (družil se je z umetniki, pisal je kritike o razstavah) in domoznanskih tem. (sas)

Z leve: Duško Jelinčič, Žarko Rovšček in Aleksej Kalc

KROMA

TRŽAŠKA KNJIGARNA - V sodelovanju z Mladiko in ZTT

Na kavi tokrat s filmom

Obiskovalci sredin s srečanj so pokramljali z Nadio Roncelli, režiserko filma Un onomasticidio di stato

Niz sredin dopoldanskih srečanj Na kavi s knjigo je bil tokrat posvečen filmu. V Tržaški knjigarni so gostili Nadio Roncelli, ki smo jo doslej poznali predvsem kot urednico pri založbi Mladika, a se je tokrat predstavila v vlogi scenaristke in režiserke dokumentarnega filma Un onomasticidio di Stato (Državni imenomor). Film je bil v prejšnjih dneh predstavljen na 23. tržaškem filmskem festivalu (ob tej priložnosti smo tudi objavili daljši pogovor z Nadio Roncelli).

Film je bil posnet po istoimenski knjigi beneškega zgodovinarja Mira Tassa, ki je izšla pred dvema letoma ravno pri tržaški Mladiki. Osrednja tema filma je bridko poglavje tržaške preteklosti, ki zadeva poitalijančevanje slovenskih priimkov v času fašizma.

LICEJ PREŠEREN - Odgovorni urednik Dušan Udovič gost na zborovanju dijakov

Obstoj Primorskega dnevnika bistven za normalno življenje Slovencev v Italiji

Dijakinje in dijaki liceja Franca Prešerna so včerajšnje redno zborovanje v šolski telovadnici izkoristili za srečanje z odgovornim urednikom Primorskega dnevnika Dušanom Udovičem. Urednika so povabili z namenom, da bi поблиže spoznali problematiko časopisa, srečanje pa je bilo priložnost za pogovor tudi o drugih aktualnih temah.

Udovič je uvodoma orisal vsebinsko, organizacijsko in tehnično zasnovano dnevnika. Poudaril je dejstvo, da je dnevnik za manjšino velika dragocenost, kot je za življenje Slovencev v Italiji nasploh življenjskega pomena informacija v slovenskem jeziku. Izdajati dnevnik je za našo skupnost velik podvig iz vseh vidikov: intelektualnega, finančnega in tehničnega. Udovič je poudaril, da Primorski dnevnik namenja največ pozornosti dogajanju in življenju Slovencev tržaške, goriške in videmske pokrajine. Življenje manjšine pa je sestavni del širšega tukajšnjega prostora, zato morata biti informacija in komentiranje dogodkov zasnovana široko. Bralce Primorskega dnevnika lahko zato v svojem časopisu najde bogato paleto informacij in komentarjev, ki zadevajo tudi dogajanje v Italiji, Sloveniji in svetu.

Dijaki liceja so poleg srečanja z odgovornim urednikom našega dnevnika na zborovanju obravnavali še druga vprašanja, ki zadevajo delovanje šole.

KROMA

Odgovorni urednik je ob tem orisal tudi lastninsko strukturo časopisa, ki jo predstavlja zadruga s preko dvatisoč člani med bralci in naročniki. Članstvo v zadrugi je odprto vsakomur, tako lastninska struktura pa je skupaj s profesionalnostjo časnikarjev tudi največje jamstvo za

neodvisnost časopisa. Udovič je navedel tudi težave, v katerih se trenutno nahaja dnevnik zaradi neizplačevanja in krčenja državnih prispevkov, ki so za obstoj manjšinskega časopisa bistveni. Treba bo narediti vse, kar je mogoče, je dejal Udovič, da bo Montijeva vlada razumela

pomen medijev za življenje manjšine in bo v ta namen zagotovila potrebna sredstva. Montijeva vlada je emergentna, a prav zaradi tega je dolžna sprejemati ukrepe v znamenju pravičnosti in ne dopustiti, da krajši konec zaradi politike varčevanja potegnejo šibkejši.

DAN SPOMINA V Rižarni Cosolini in Sarđoč

Dopoldanska spominska slovesnost v Rižarni bo samo eden številnih dogodkov, ki bodo v Trstu potekali ob današnjem dnevu spomina na holokavst in grozote druge svetovne vojne, gotovo pa najbolj institucionalen. Na dvorišču taborišča smrti pod Škednjem se bodo namreč danes ob 11. uri zbrali institucionalni in verski predstavniki tržaške skupnosti. Ob polaganju vencev in raznih verskih obredih sta predvidena tudi govora tržaškega župana Roberta Cosolinija in njegovega zgošniškega kolege Mirka Sarđoča.

Spominski dan se bo ob 9. uri pričel s položitvijo venca v tržaškem zaporu, kjer je bil zaprt Giovanni Palatucci, policijski funkcionar, ki je na Reki pomagal rešiti pet tisoč Judov. Ob 9.30 bo proti železniški postaji krenil tihi sprevid nekdanjih deportirancev, kjer bodo ob 10. uri položili venec ob ploščo, ki spominja na nacistične konvoje.

Med številnimi popoldanskimi dogodki velja omeniti vsaj posvet Sobivati z Auschwitzem, ki ga v gledališču Miela prireja psihološka fakulteta. Različne vidike taboriščnih izkušenj in travm bodo osvetlili docenti in raziskovalci univerze iz Benetk in Trsta, pričetek ob 15. uri. Ob 17.30 bodo zavrtili dokumentarec La forza del destino - Ondina Peteani: una vita per la libertà, ki ga je posnela Tamara Pastorelli.

V Narodnem domu bodo ob 15. ure v živo oddajali priljubljeno radijsko oddajo Fahrenheit (Radio3), ki bo v celoti posvečena dnevu spomina. Predvidena so pričevanja nekaterih bivših deportirancev, tržaških zgodovinarjev in pisateljev. Vstop je prost, a bo možen le do 14.45.

Zvečer bodo v openskem Prosvetnem domu predvajali dokumentarni film Porrajmos - holokavst Romov v 2. svetovni vojni, ki ga je pripravil deželni sedež Rai. O dokumentarcu bo spregovorila novinarka Eva Ciuk, pričetek ob 20.30. V Auditoriju Zavoda združenega sveta v Devinu pa bo ob isti uri nastopila skupina Taraf de Gadjo, ki širi vzhodnoevropsko romsko glasbo. Predvideno je tudi branje odlomkov iz mojstrvine Prima Levija Ali je to človek.

Jutri ob 18.30 bodo v Mieli zavrtili film Train de Vie, ob 21. uri pa bo na sporedu koncert skupin The Original Klezmer Ensemble in Alexian Group Musica Rom.

GLEDALIŠČE ROSSETI - Koprodukcija SSG in Stalnega gledališča FJK

Konec dober konec: Marinuzzijev eksperiment s Shakespearjevo komedijo

Do 30. januarja ponovitve dveh italijanskih inačic v isti predstavi

Hči znamenitega zdravnika ozdravi kralja hude boleznin in si za nagrado izbere moža, ki se mora podrediti njeni volji zaradi kraljevega ukaza, a je ne ljubi in ji zato postavi dva nemogoča pogoja za osvojitve njegovega srca. S pomočjo prebrisane krčmarice deklo ujame moža v past in zgodba se srečno konča z izpolnitvijo pogojev in zmago težko dočakane ljubezni. Če ohranimo besede, s katerimi je William Shakespeare v komediji *All's well that ends well* razvil v dramski obliki Boccacciovega novela, lahko ugotovimo, da so notranje dinamike zgodbe na nedotaknjeni tekstovni osnovi presenetljivo spremenljive, saj beseda lahko izraža ali zakriva čustva, ki jih mimika ali gibi potrjujejo ali zanikajo. Bistvo igralske umetnosti je ravno v osmišljanju izrečenih in neizrečenih besed, v izbiri načina podajanja, ki usmeri gledalčevo dojetje pripovedi. Ta prvina je bila osnova ustvarjalnega gledališkega laboratorija, s katerim je režiser Alessandro Marinuzzi privedel bistveno zavest o umetniški in vsebinski odgovornosti igralca do skrajnega roba koncepta.

Marinuzzi je najprej priredil Shakespearjevo komedijo, da bi bistveno zreduciran tekst lahko zaživel v celoti vsaj dvakrat v istem večeru. Na področju zasedbe je ustvaril možnost totalne rotacije tako, da vsak od igralcev lahko v alternaciji odigra vse vloge in je s to izbiro izničil razlike med spoloma in starostjo nastopajočih onkraj vseh mentalnih in fizičnih omejitev pasivno uveljavljene konvencije (kar se po drugi strani navezuje tako na prakso antičnega kot renesančnega gledališča). Spremenil je tudi vlogo režiserja v odprti predstavi, kjer ni nobene vnaprej določene situacije ali odnosa med liki in je tekst edina stalnica, po kateri se izoblikuje vedno znova improvizirana interpretacija. Vodja gledališke delavnice je dodatno povečal zahtevnost projekta z dvojezično zasnovano. Predstava »Bene finisce bene / Konec dober konec« obstaja namreč s svojimi skoraj neskončnimi kombinacijami, v italijanski in v slovenski različici, saj je poletna delavnica nastala na pobudo zavoda Enfap kot skupni projekt Stalnega gledališča FJK in Slovenskega stalnega gledališča.

Projekta se je udeležilo deset mladih poklicnih igralcev iz Italije in Slovenije, ki so s predanim, trdim poletnim delom pridobili potrebno človeško in umetniško povezanost za uresničitev koncepta, ki z vpeljano metodo Marinuzzijevega Laboratoria X odpira in razkrije bistveno strukturo sleherne gledališke uprizoritve. Fizično in mentalno zahtevna »igra« je za igralce stvar medsebojnega razumevanja, zbranosti in intuicije, hkrati pa je tudi za gledalca odprt laboratorij, saj ga režiser vabi, da dejansko vsto-

Igra, v kateri ni nobene vnaprej določene situacije, poteka sredi gledalcev

KROMA

pi v predstavo in se z aktivno navzočnostjo sooči s trudom in z ustvarjanjem igralskih kreacij. Vrsta sedežev obdaja namreč prizorišče in sam režiser je na premieri, priložnostno usmeril improvizacijski razvoj prizorov. Postavitev sedežev prisili igralce v stalno, krožno gibanje, da bi vsem omogočili ogled celotnega dogajanja. Med odmorom ima vsak gledalec tudi možnost, da izbere nov sedež in novo perspektivo opazovanja.

V razkošju Shakespearjevih literarnih podob je Marinuzzi našel idealno osnovo za iskanje neskončnih skritih, stranskih poti smisla v sprotne nastajanje dramske pripovedi, za katero imajo igralci na voljo poleg svojega izraznega potenciala in kreativnosti le nekaj praktikablov, stolov, izbor kostumov v nevtralnih barvah.

Vsak večer bo publika gledala različno predstavo oz. dve enkratni različici iste predstave, zato je absolutna ocena o posamezni uprizoritvi brezsmiselna. Dovolj je prepustiti se igri, ki se bo ponavljala in obnavljala nešteto krat. V italijanski različici, ki bo na sporedu do 30. januarja v dvorani Bartoli gledališča Rossetti, nastopajo Xenia Bevitore, Omar Scala, Irene Serini, Lorenzo Zuffi. Igralec Paolo Fagiolo se je na osnovi dolgotrajne izkušnje na področju tega gledališkega pristopa, s pomenljivim igralskim doprinosom vključil v uprizoritev kot edini gost. Dvojezična polovica zasedbe pa bo v prihodnji sezoni nastopila s predstavo v slovenski inačici na malem odru SSG.

ROP

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - Abonma super klasični

Ibsnov Sovražnik ljudstva

Enkratno gostovanje SNG Nova gorica jutri ob 20.30 v veliki dvorani SSG

Nina Rakovec, Helena Peršuh in Branko Šturbej v Ibsnovem Sovražniku ljudstva

NA VES GLAS

Grande nazione

Litfiba
Rock
Sony Records, 2012

Litfiba, eden pomembnejših italijanskih bendov vseh časov, se vrača na glasbeno sceno z novo ploščo Grande nazione. Pred dvema letoma se je namreč v vrste italijanske zgo-

dovinske skupine spet vrnil prvotni pevec Piero Pelù in s ustanoviteljem zasedbe Ghigom Renzullijem sta se tako odločila za novo sodelovanje.

Tako imenovane »glasbene reunion« so pogosto prava razočaranja, predvsem ko je očitno, da je operacija izrecno ekonomske narave, tokrat pa kaže, da ne bo tako. Jasno je, da imata Pelù in Renzulli še vedno dober glasbeni »feeling«, dokaz tega pa je nova plošča Grande nazione.

Album je izšel pred dvema tednoma in vsebuje deset komadov za približno petinštirideset minut tipičnega rocka v stilu Litfiba. Pelù se je tokrat odločil za kritična besedila proti italijanski politiki in sistemu ter aktualnemu zgodovinskemu trenutku. Album se takoj začne z rokerskim komadom Fiesta Tosta, v katerem se Pelù s serijo metafor zgraža nad obče znanimi večernimi zabavami italijanskega bivšega predsednika Berlusconi. Naslednja Squalo je dober rock komad, ki kritizira potrošništvo. Takoj nato je na vrsti prva balada albuma Elettrica, v kateri je jasno, da je Pelùjev glas še vedno izreden in na res visokem nivoju. Sound benda je podoben tistemu, ki ga je skupina imela v devetdesetih letih, ko je uspešnejša, kot na primer El Diablo, prepevala vsa italijanska mladina.

Tra te e me je tudi prijetna ljubezenska balada, za njo pa je na vrsti ostra kritika italijanskim politikom, s komadom Tutti buoni. Pelùjeva ljubezenska žilica pride spet na dan z balado Luna dark, medtem ko se s hard-rock pesmijo Anarcoide pevec spet povrne k trdnejšim ritmom in ostrejšim tekstom; komad bo prav gotovo postal live uspešnica. Analiza italijanske politične situacije se nadaljuje z rokersko Grande nazione, kjer poziva Pelù k revoluciji ...Proti koncu albuma je še čas za svojevrstno Brado in prijetno, zaključno La mia valigia.

Dobrodošli spet med nami, Litfiba!

Rajko Dolhar

Klasični abonmajski program Slovenskega stalnega gledališča bo jutri obogatila beseda znamenitega norveškega dramatika Henrika Ibsena. Enkratno gostovanje SNG iz Nove Gorice bo ponudilo namreč uprizoritev drame iz leta 1882 *Sovražnik ljudstva*, ki jo s sodobnejšim branjem interpretira režija Dušana Mlakarja.

Henrik Ibsen je v *Sovražniku ljudstva* izrazil odpor zoper družbeno omejenost in laž, s katerima se je tudi sam soočal, ko je javnost viharno zavrnila njegovi predhodni igri (*Nora* in *Strahovi*) in se tako poskušala ograditi od brezkompromisnega razgaljanja tabujev. Zgodba se dogaja v obrežnem mestu na južnem Norveškem, kjer je ustanovitev kopalnice po zamisli dr. Stockmanna prinesla skupnosti sijajen razcvet, zdraviliška dejavnost je postala temeljni vir dohodkov, turizem pa osrednja perspektiva razvoja. Toda sredi zanosnega pričakovanja uspešne poletne sezone in mednarodne uveljavitve dr. Stockmann odkrije, da je »utripajoče srce mesta«, kot je sam nekoč označil zdravilišče, v resnici »kužna jama«. Ambiciozni župan, doktorjev brat, v odkritju ne vidi drugega kot škandalozno izmišljajo, saj bi sanacija vodovodne napeljave, kopalnice in virov onesnaževanja zahtevala prevelike stroške ter - seveda, predvsem - spreminila, nemara celo ustavila dobičkonosne načrte. Doktor, prepričan v sa-

Odšla je novinarka Sara Moranduzzo

V Pordenonu je včeraj umrla Sara Moranduzzo, 47-letna novinarka in kulturna delavka. Bila je med pobudniki festivala Pordenonelegge, zelo aktivna pa tudi v sklopu združenja Cinemazero. Veliko let je bila zadolžena za komunikacijo in promocijo Dnevoev nemega filma, ki se vsako leto odvijajo v Pordenonu, bila pa je tudi tiskovna predstavnicca svetniške skupine Občani za predsednika v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine.

V Slovenskih Konjicah četrtič festival podvodnega filma

S projekcijami za šole se je v Slovenskih Konjicah včeraj začel 4. mednarodni festival podvodnega filma in videa *Sprehodi pod morjem*. Gre za edini takšen festival v jadranski regiji, na njem pa bo prikazana podvodna filmska umetnost. Osrednji dogodek bo jutri zvečer, ko bodo na vrsti projekcije profesionalnih in neodvisnih filmov iz najnovejše svetovne produkcije podvodnega filma in videa. Prvič doslej bodo na festivalu podelili tudi morskega konjička, veliko nagrado za najboljši film ter nagrado občinstva.

Vstopnice za predstavo, ki se bo pričela kot običajno ob 20.30, bodo na voljo eno uro in pol pred začetkom pri blagajni SSG (tel +39 040 362 542 / brezplačna številka 800214302).

ITALIJA - Afganistanski predsednik na turneji po Evropi

Karzaj z Montijem podpisal pogodbo o strateškem partnerstvu

Podobni pogodbi bo Kabul sklenil še s Parizom in Londonom - Težaven spraven proces s talibani

RIM/BERLIN - Afganistanski predsednik Hamid Karzaj je na evropski turneji, v okviru katere želi zagotoviti dolgotrajno podporo deželi pod Hindukušem in skleniti strateška partnerstva z Italijo, Francijo in Veliko Britanijo. Prva postaja njegove evropske turneje je Italija, kjer se je včeraj v Rimu sestel z italijanskim premierom Mariom Montijem.

Italijanski premier je afganistanskemu predsedniku zagotovil podporo Italije pri težavnem spravnem procesu s talibani v Afganistanu. "Italija se ne bo odpovedala Afganistanu. Tudi po vojaškemu umiku iz Afganistana se odgovornost in partnerstvo Italije ne bo zmanjšalo," je po uro dolgem srečanju s Karzajem zagotovil Monti.

Afganistanski predsednik in italijanski premier sta ob tem tudi podpisala sporazum o dolgoročnem sodelovanju in italijanski podpori v Afganistanu. Podobne sporazume naj bi Karzaj danes podpisal v Parizu s francoskim predsednikom Nicolasom Sarkozyjem in v Londonu z britanskim ministrskim predsednikom Davidom Cameronom.

Cilj v Rimu podpisanega sporazuma je podpora Afganistanu tudi po odhodu tujih sil iz države, vsebuje pa dogovore z različnih področjih, vključno s političnim, varnostnim in gospodarskim, napore za boj proti prekupčevanju z mamili in ukrepe za vzpostavitev vladavine prava v državi.

Italija ima trenutno v Afganistanu 4000 vojakov, po načrtih pa naj bi se italijanski kontingent v okviru Nativih sil (Isaf) iz dežele pod Hindukušem umaknil leta 2014.

Podobno kot Italija je sicer v preteklosti podporo po odhodu vojakov iz Afganistana obljubila Nemčija, kjer so prav včeraj v bundestagu podprli nadaljšanje vojaške misije do naslednjega leta, hkrati pa podprli zmanjšanje števila nemških vojakov v deželi pod Hindukušem s sedanjih 5350 na 4400 vojakov 1. januarja 2013. Za novi mandat nemških vojakov v Afganistanu je glasovalo 424 od 569 poslancev, 107 jih je bilo proti, 38 poslancev se je vzdržalo. (STA)

Afganistanski predsednik Hamid Karzaj in italijanski premier Mario Monti ANSA

BLIŽNJI VZHOD Mirovni pogovori brez napredka

TEL AVIV - Zadnji krog pogovorov med Palestinci in Izraelci, ki je potekal v noči na včeraj v Amanu, ni prenesel preboja, je sporočila palestinska stran. Včeraj se je sicer iztekel trimesečni rok, ki ga je stranema postavila bližnjevzhodna četverica, do katerega bi morali predložiti celovite predloge glede meja oz. ozemlja in varnosti.

Kot je povedal neimenovani predstavnik palestinskih oblasti, je "pripravljalnih" pogovorov o obnovitvi neposrednih pogajanj konec, razen če se pogoji ne bodo spremenili. Dodal je, da izraelska stran na srečanju v sredo zvečer ni predložila svojih predlogov glede meja in varnosti. Palestinski predsednik Mahmud Abbas se bo sicer 4. februarja posvetoval z Arabsko ligo, preden se bo dokončno odločil, kako naprej. O tem naj bi se prihodnji teden posvetoval tudi s palestinskim vodstvom.

Bližnjevzhodna četverica, ki jo sestavljajo ZDA, EU, Rusija in ZN, je septembra lani sprejela izjavo, ki poziva Izrael in Palestince k pogajanjem s ciljem doseči trajni mirovni sporazum do konca tega leta. Četverica je ob tem tudi predlagala korake, kako doseči uspeh, in sptima stranema postavila roke. Tako naj bi po pripravljalnem srečanju v treh mesecih podali celovite predloge glede ozemlja in varnosti, tri mesece kasneje pa dosegli še bistven napredek pri teh vprašanjih.

Prvi rok je, vsaj po trditvah Palestincev, začel teči 26. oktobra lani, ko so se odposlanci četverice v Jeruzalemu ločeno sešli z izraelskimi in palestinskimi predstavniki. Četverica je po tem srečanju namreč objavila sporočilo, po katerem sta se strani strinjali, da v treh mesecih predložita celovite predloge glede meja in varnosti.

A Izraelci so drugačnega mnenja, saj je po njihovem prepričanju trimesečni rok četverice začel teči 3. januarja, ko sta se strani prvič po 15 mesecih odsotnosti dialoga v Amanu sešli na pogovorih, ki naj bi bili priprava na prava mirovna pogajanja.

Obisk na Bližnjem vzhodu medtem nadaljuje visoka zunanje-politična predstavnica EU Catherine Ashton, ki se je včeraj v Amanu sestala s palestinskim predsednikom Abasom. Kot je dejala po srečanju, napoved Palestincev, da se ne bodo več pogovarjali z Izraelci, ne pomeni, da sta strani zaslili v slepo ulico. (STA)

AVSTRALIJA - Ob proslavljanju dneva prihoda britanskih kolonialistov Premierko Gillard varnostniki reševali pred jeznimi domorodci

SYDNEY - Avstralsko premierko Julio Gillard so morali včeraj v Canberri varnostniki reševati pred jeznimi borci za pravice avstralskih domorodcev. Gillardova in opozicijski vodja Tony Abbott sta obtičala v restavraciji, ko se je tja zgrnila množica protestnikov proti včerajšnjemu prazniku, s katerim obeležujejo prihod britanskih kolonialistov leta 1788.

Gillardovo in Abbotta so iz restavracije pospremili varnostniki, medtem ko so jim pot med protestniki utirali policisti v protiizgredniški opremi. Vidno pretresena Gillardova se je v naglici spotaknila in padla.

Gillardova je po incidentu povedala, da ima "precej trdo kožo" in da je policija opravila "izvrstno delo". Ko je izbruhnil protest, je premierka ravno podeljevala odlikovanja uslužbenecem reševalne službe. "Edina stvar, ki me jezi, je, da so me zmotili med takšnim lepim dogodkom," je komentirala.

Protestniki so na zgradbi razbili nekaj stekel ter vzklikali "stramota" in "rasiisti". Pred tem so se udeležili komemoracije ob t.i. dnevu invazije v bližnji "šotorski ambasadi" aboriginov - stalnem taboru aktivistov, ki letos obeležuje 40 let obstoja.

Ustanovitelj ambasade Michael Anderson je dejal, da je protestnike razjezila Abbottova izjava, da protesti domorodcev niso več pomembni. "Rekel je, da je treba ambasado domorodcev odstraniti, to smo slišati na radiu," je izjavil.

Ob prihodu Britancev v Avstralijo je aborignska skupnost štelala okoli milijon pripadnikov, danes pa jih je le še 470.000 od 22 milijonov prebivalcev dežele »tam spodaj«. (STA)

Varnostniki rešujejo premierko ANSA

DAVOS - Živahna razprava na Svetovnem gospodarskem forumu

Britanski premier Cameron davek na finančne transakcije označil za norost

LONDON - Načrti nekaterih članic EU za uvedbo davka na finančne transakcije so norost, je v nagovoru udeležencev Svetovnega gospodarskega foruma v švicarskem Davosu ocenil britanski premier David Cameron. "Da sploh razmišljamo o tem v času, ko se borimo za spodbujanje rasti naših gospodarstev, je enostavno noro," je poudaril.

Prav je, da finančni sektor prispeva svoj delež pri reševanju dolžniške krize, pravi Cameron. A dodaja, da Velika Britanija počne prav to z obdavčevanjem bank in plačilom dajatev na delnice. "In to so možnosti, ki jih lahko uvedejo tudi druge države," opominja.

"Poglejte originalne analize Evropske komisije same. Te so pokazale, da bi davek na finančne transakcije bruto domači proizvod EU lahko znižal za 200 milijard evrov, stal bi nas lahko skoraj 500.000 delovnih mest in spjel do 90 odstotkov trgovanja na določenih trgih stran od EU," je poudaril Cameron.

DAVID CAMERON ANSA

značilnosti, ki so skupne vsem uspešnim monetarnim unijam." Tako bi po mnenju Camerona skupno valuto morala podpirati centralna banka, ki je pripravljena delovati kot posojilodajalec v skrajni sili. Nujna je tudi globoka gospodarska integracija med državami članicami in sistem fiskalnih transferjev za odpravo neenakosti.

"Trenutno smo pri tem, da območje z evrom nima vseh teh lastnosti - dejansko nima nobene od njih," je razglasil Cameron. Ob tem je naštel še vrsto ukrepov, ki bi jih sam sprejel, če bi se moral spopadati z dolžniško krizo - nadzorovan odpis dolgov Grčiji, dokapitalizacija bank in vzpostavitev požarnega zidu za zavarovanje držav. "To bi povzročilo očitno razliko v razpoloženju in obetih," je poudaril.

Številni so besede Camerona razumeli kot nasprotovanje previdnemu načinu reševanja krize, ki ga zagovarja Merklova. Prav tako se britanski premier ne drži nasveta francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja, ki naj bi

Evropske borze navzgor, dražja nafta, krepkejši evro

LONDON - Tečaji delnic na pomembnejših borzah v Evropi so se včeraj zvišali. Navzgor jih je med drugim potisnil optimizem vlagateljev, da bo ameriška centralna banka Federal Reserve (Fed) pomagala okrevati ameriškem gospodarstvu. Tudi tečaj evra se je zvišal, prav tako se je podražila nafta.

Fed se je v sredo zavezal, da bo držal ključno obrestno mero na nizki ravni vse do leta 2014. Na skoraj nič jo je znižal decembra 2008, od tedaj pa je ni spremenil. Predsednik ameriške centralne banke Federal Reserve (Fed) Ben Bernanke je po koncu dvodnevnega zasedanja Odbora za odprt trg Fed (FOMC) pojasnil, da je bila določitev konca leta 2014 kot prvega verjetnega časa za povišanje ključne obrestne mere le približna ocena in da bo vse odvisno od razvoja dogodkov.

Beneška komisija bo preučila madžarske zakone

STRASBOURG - Komisija za demokracijo skozi pravo pri Svetu Evrope, bolj znana kot Beneška komisija, bo preučila osem spornih zakonov, ki so jih nedavno sprejeli na Madžarskem. A vodja komisije Thomas Markert je včeraj v Strasbourg povedal, da bo Budimpešto težko prepričati k uvedbi kakih sprememb. Na Madžarskem je 1. januarja v veljavo stopila nova ustava. Ta prinaša nove zakone, ki so doma in v Evropi naleteli na ostre kritike, saj naj bi med drugim ogrozili neodvisnost pravosodja, centralne banke in agencije za nadzor nad varstvom podatkov. Evropska komisija je zaradi tega minuli teden sprožila tri pravne postopke proti Madžarski.

Aretiran proizvajalec spornih prsnih vsadkov

PARIZ - Francoska policija je včeraj zjutraj aretirala Jeana-Claudea Masa, ustanovitelja podjetja PIP (Poly Implant Prothese), proizvajalca nevarnih prsnih vsadkov, zaradi katerih je v minulih tednih izbruhnila panika v vrsti držav po vsem svetu. Masa naj bi aretirali na domu njegove spremljevalke in je trenutno v priporu. Do aretacije je prišlo v okviru preiskave o spornih silikonskih vsadkih podjetja PIP, ki so jo sprožili decembra v Marseillu na jugu Francije. Masu grozijo obtožbe za uboj in povzročitve nenamerne poškodbe. Francoski zdravniki so doslej pri ženskah s spornimi vsadki zabeležili 20 primerov raka, od tega 16 primerov raka dojke. Neposredne vzročno-posledične zveze med vsadki in rakom zaenkrat sicer niso ugotovili. (STA)

GORICA - Reka Soča že leta »žrtev« brezvladja

Pretok brez nadzora, razmišljajo o cevi do morja

Pri odtočnem kanalu čistilne naprave bi bila potrebna večja količina vode

Soča je že leta žrtev brezvladja; njen pretok je brez nadzora, ker v deželi Furlaniji-Juljski krajini še ni zakona o biološkem minimumu. »Dežela že vsaj deset let pripravlja nov načrt za upravljanje z vodami, v katerem bodo tudi določila o minimalnem biološkem pretoku, zato pa deželni podpredsednik Gianluca Ciriani zagotavlja, da bo načrt nared do prihodnjega leta, ko se bo zaključil mandat deželne vlade,« pravi pokrajinska odbornica Mara Černic in pojasnjuje, da je samočistilna sposobnost vsake reke odvisna od njenega pretoka, kar seveda velja tudi za Sočo. Ta problem je še zlasti pereč za predel Soče med Gorico in Faro, ki je zaradi potreb namakanja in proizvodnje električne energije pogosto brez zadostne količine vode. Na to vprašanje je med zasedanji laboratorija Isonzo opozoril predsednik štandredškega rajonskega sveta Marjan Brescia, ki poudarja, da je v strugi reke Soče pri odtočnem kanalu goriške čistilne naprave pogosto premalo vode, medtem ko je kanal Agro-Gradiscano vedno poln.

Iz podjetja Irisacqua so s težavo seznanjeni, vendar razlagajo, da nimajo pristojnosti za nadzorovanje pretoka reke. Oni morajo poskrbeti za to, da spoštuje voda, ki priteka iz čistilne naprave, vse predpise o onesnaževanju in odgovarja vsem po zakonu predvidenim parametrom. Ker pa bi bila pri odtočnem kanalu čistilne naprave potrebna večja količina vode, saj je drugače samočistilna moč reke premajhna, pri podjetju Irisacqua razmišljajo o cevi, ki bi jo iz čistilne naprave speljali do morja. V tem primeru bi se voda iz čistilne naprave pomešala z veliko večjo morsko vodno maso, kar bi bilo iz okoljskega vidika veliko boljše. Za novo cev se mora načrtovanje šele začeti, sploh pa je na področju čiščenja odpadnih voda marsikaj odvisno od čistilne naprave, ki bi jo morali zgraditi v Novi Gorici. Tako na pokrajini kot pri podjetju Irisacqua nimajo uradnih novic iz Nove Gorice o začetku gradnje čistilne naprave, tako da mora zaenkrat goriška čistilna naprava prečiščevati tudi novogoriške črne vode, ki pritekajo vanjo s Kornom. Januarja leta 2010 so namreč pri tovarni Safoz zgradili zapornice, s katerimi so Koren preko kanalizacije povezali na mestno čistilno napravo; s tem se je znižala količina onesnažene vode, ki se izteka v Sočo, po drugi strani pa se je povečal pretok, namenjen v čistilno napravo, ki je zaradi tega zelo obremenjena, saj v bistvu prečiščuje odplake dve mest.

Od dograditve novogoriške čistilne naprave je odvisen tudi načrt za sanacijo Korn, glede katerega na deželi pravkar zbirajo pripombe in ugovore. (dr)

Odtočna cev goriške čistilne naprave

FOTO D.R.

Soča ob nizkem vodostaju

BUMBACA

VRTOJBA - Projekt čistilne naprave je že lep čas pripravljen

Zamujaajo, denarja še ni

Februarja bo sestanek, na katerem naj bi ključna vprašanja o financiranju in začetku gradnje dobila odgovore

Projekt čistilne naprave v Vrtojbi, kjer se bodo očiščevali komunalne odpadne vode občine Šempeter-Vrtojba, dela mestne občine Nova Gorica in dela občine Miren-Kostanjevica, je že lep čas pripravljen. »Še vedno pa čakamo na odločitev ministrstva in Bruslja glede sredstev,« pojasnjuje Mitja Gorjan iz podjetja Vodovodi in kanalizacija, ki v imenu vseh treh omenjenih občin vodi projekt. Začetek gradnje čistilne naprave, ki je bil napovedan že v preteklem letu, tako še ni znan.

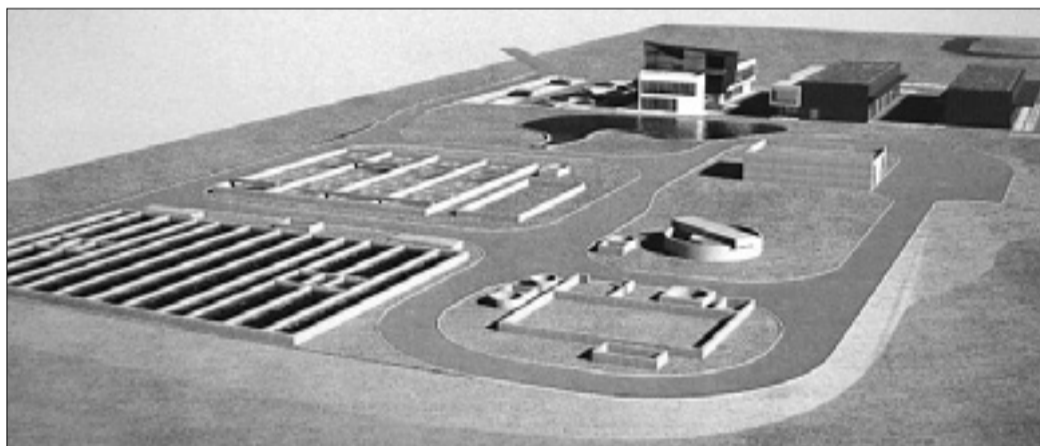
Projekt je potemtakem bolj ali manj v isti fazi, kot je bil skorajda pred letom dni, ko smo nazadnje pisali o njem. Vmes je sicer država po dobrih treh letih le prižgala zeleno luč regijskemu splošnemu načrtu za to čistilno napravo, kar je pogoj za gradbeno dovoljenje. Predlog za potrditev projekta so na ministrstvo za okolje in prostor iz podjetja Vodovodi in kanalizacija poslali že junija 2010, odgovora pa še vedno niso prejeli. Vprašanje, kdaj se bo začela gradnja, tako zaenkrat še ostaja brez odgovora, saj država še ni odobrila kohezijskih sredstev

za to investicijo. Februarja imajo predstavniki podjetja Vodovodi in kanalizacija sestanek s predstavniki iz bruseljskega Jaspersa, posvetovalnega telesa EU, ki se ukvarja s področjem kohezije in ki omenjeni projekt preverja in nadzoruje. Po tem sestanku naj bi ključna vprašanja o financiranju in posledično začetku gradnje torej dobila odgovore. Doku-

mentacija za projekt, ki se vleče že nekaj let, medtem čaka pripravljena. Ko bodo sredstva zanj odobrena, bo tudi objavljen razpis za izbiro izvajalca del.

Zmogljivost čistilne naprave, ki bo postavljena na območju bivše gramoznice na meji med občinama Miren-Kostanjevica in Šempeter-Vrtojba, je bila sprva načrtovana na 41.000 enot, projektanti so

jo povečali na 65.000 enot. Odpadne vode bodo čistili z membransko tehnologijo, kar naj bi zagotavljalo boljše kakovost prečiščene vode. Z novo čistilno napravo bo zaščiten in izboljšana kakovost površinske vode zaradi zmanjšanja izliva odpadne vode v potoka Koren in Vrtojbi, zmanjšal se bo tudi izpust v vode iz komunalnih virov onesnaževanja. (km)

Načrt čistilne naprave pri Vrtojbi

FOTO K.M.

GORICA - Na deželi zbirajo ugovore

Koren, končno stekel postopek za sanacijo

Na deželni direkciji za okolje v Trstu zbirajo ugovore k načrtu za sanacijo potoka Korn, ki ga je izdelala goriška občina. »Zbiranje ugovorov je vključeno v postopek za pridobitev okoljskega dovoljenja VIA, ki je potrebno za sanacijski poseg v strugi Korn,« pravi goriški občinski odbornik Francesco Del Sordi in pojasnjuje, da bo dežela prejete ugovore in pripombe vzela v pretres, nato pa bo izdala poročilo, ki se ga bo morala goriška občina držati v nadaljevanju postopka.

Zgodba o sanaciji Korn se je začela pred mnogimi leti. Po začetni fazi dogovarjanja in prvih prošnjah po prispevkih za sanacijo je dežela leta 2002 zagotovila goriški občini 20 milijonov evrov za pripravo načrta, ažurirali pa so ga pred dvema letoma, ko so vanj vključili odvodnik, ki so ga zgradili v Novi Gorici.

Korn pod Ulico Rosta v Gorici

FOTO D.R.

NOVA GORICA - Iz Italije prihajajo odlagati odpadke

Preti jim globa

»Približno 30 odstotkov ljudi pravilno ločuje odpadke, ostali del je treba še osvestiti«

Pred časom smo že pisali o tem, da so v Novi Gorici občani večkrat naleteli na prizor, ko so v tamkajšnje kontejnerje polne vrečke odpadkov odlagali ljudje z avtomobili italijanskih registracij. To je mnogim dalo misliti, da Italijani svoje smeti pripeljejo čez mejo in jih odvržejo v Slovenijo. Ker je medobčinska redarska služba občin Nova Gorica in Brda še v ustanavljanju, smo za pojasnila o takih primerih povprašali Tadeja Morija, vodjo medobčinskega inšpektorata občin Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica in Renče-Vogrsko, kjer ta služba deluje tretje leto. Zanimalo nas je, če lahko tuje v takih primerih sploh oglobijo.

Globe za nepravilno odlaganje smeti znašajo od 1.400 evrov za pravne osebe, 400 evrov za odgovorno osebo pravne osebe, 200 pa za posameznike. Dolej je bilo odkritih že več prekrškarjev, pojasnjuje Mori, globe pa niso še izrekli, saj to ni njihov cilj. Pomembno je, da se lju-

di osvešča o varovanju okolja. »Približno 30 odstotkov ljudi pravilno ločuje odpadke, ostali del je treba še osvestiti,« dodaja. Kako pa lahko inšpektorji in redarji ukrepajo, če s seboj prinesene smeti odlagajo tujci? »Naši občani plačujejo za odlaganje odpadkov. Če, denimo, Italijan prinese odpadke iz Italije v naše kontejnerje, to seveda ne gre. Za pravno formalno utemeljitev pa je treba dokazati, da so smeti res iz Italije. Imeli smo že primere, ko se je nekdo pripeljal z italijanskim vozilom in odložil smeti, a se je izkazalo, da ima slovensko osebno izkaznico in da stanuje v Šempetru. V nekem drugem primeru je šlo za Italijana, ki je v Sloveniji začasnno stanoval pri neki gospe in je pač odnesel smeti ... Na našem območju ni bilo veliko težav s tem. Če pa bi jih, bi tudi glede zakonodaje uredili tako, da bi nekega Italijana, ki nosi k nam smeti, lahko oglobili. Je pa težko dokazati, od kod so tiste smeti, stvari niso enostavne za reševanje.« (km)

ŠTMAVER-PODSABOTIN - Posejana je z jamami

Cesto popravljaja kar briška občina

Mužič: »Tako je treba sodelovati in delovati ob meji«

Cesta med Štmavrom in Podsabotinom

BUMBACA

Štmaverci so v minulih dneh pozitivno presenečeni opazili, da občina Brda popravljaja odsek ceste med njihovim krajem in Podsabotinom. Toliko bolj, ker je del te poti v italijanski državni lasti. Gre za cesto, ki vodi mimo bivšega mejnega prehoda in je za prebivalce tistih krajev uporabna povezovalna pot. Za Podsabotince je, denimo, najkrajša pot do Gorice. Vožnja po njej pa je bila vse prej kot prijetna. Zaradi nekaj precejšnjih udarnih jam je bila celo nevarna, zla-

sti za kolesarje in motoriste in še posebej v času padavin, ko je cesto zalila voda in jam sploh ni bilo videti. Mnogi so na ta račun že poškodovali svoje avtomobile.

Briški župan Franc Mužič se je s problematiko tega nevarnega dela ceste seznanil ob nedavni priložnosti, ko je sprejel vabilo na zasedanje štmavrskega rajonskega sveta. »Med razgovori o sodelovanju so bile s strani krajanov izpostavljene nevarnosti tega dela ceste iz Štmavra proti Podsa-

botinu. Takrat sem v šali dejal, da če tega ne bo župan Romoli popravil, bomo pa mi, ko bomo delali v neposredni bližini,« se spominja briški župan, ki je nato s tem predlogom še vedno napol v šali seznanil goriškega župana Ettoreja Romolija. »Ko pa sem ob neki priložnosti na srečanju v Števerjanu govoril s podžupanom Gorice, sem mu povedal, da bomo v kratkem asfaltirali pot za novo naselje v Podsabotinu, v bližini tiste nevarne ceste torej, ter da bomo hkrati popravili še tisti del. "Magari!" je dobesedno odgovoril podžupan. No, sedaj se je to tudi zgodilo, sanirali smo nevaren odsek od Podsabotina do Štmavra,« pojasnjuje Mužič, ki poudarja, da gre predvsem za dobronamerno gesto, ki bo v prid prebivalcem z obeh strani meje. Briško občino je asfaltiranje 20 metrov dolgega dela ceste veljala 1.020 evrov. »Ob drugi priložnosti bodo pa oni nam vrnilo uslugo ...« dodaja župan in niza nove možnosti sodelovanja: »V Podsabotinu je most čez potok Pevmica, tam bi radi naredili urejeno peš in kolesarsko pot iz Podsabotina na Oslavje. Takrat se bomo, recimo, zmenili, da se ta zadeva skompenzira. S tem kažemo, kako je treba sodelovati in funkcionirati neposredno ob meji. Podobno zadevo smo uresničili že lani poleti v občini Dolenje, ko je občina Brda asfaltirala 20 do 30 metrov poti iz vasi Breg pri Golem Brdu proti Mirniku. To cesto pretežno rabijo naši občani. Italijanska stran se je s tem dobronamerno strinjala. Oddolžili se nam bodo, ko bodo asfaltirali glavno dostopno pot iz Mirnika do Golega Brda ... Tako skrbimo za pozitivno sodelovanje.«

Mirno lahko zapišemo, da briška občina s svojimi sosedi brez velikih besed udejanja na videz majhne, a pomembne korake sodelovanja. Predvsem takšne, od katerih imajo res korist prebivalci na obeh straneh meje, kar je najbolj pomembno.

Katja Munih

GORICA - Protest črpalkarjev

Šotori se množijo, gorivo le za rešilce in policijska vozila

Črpalka brez goriva (na vrhu), shod črpalkarjev na Travniku

BUMBACA

GORICA - Predsedniki rajonov z vladnim vicekomisarjem

S štirimi rajoni višji stroški, računsko sodišče naj preveri

»Z znižanjem števila goriških rajonskih svetov z deset na štiri bi se stroški za njihovo delovanje lahko celo povišali, zato bi bilo pametno, da celotno zadevo preveri računsko sodišče.« Tako je predsednik podgorskega rajonskega sveta Walter Bandelj poudaril med včerajšnjim srečanjem na tržaški prefekturi, kjer je zagovornike nedotakljivosti goriških rajonov sprejel vladni komisar Michele Di Bari. Poleg Bandlja so se v Trst odpravili še predsednik rajonskega sveta za Štandrez Marjan Brescia, za Madonino Roberto Franco, za Pevmo-Štmaver-Oslavje Lovrenc Persoglia, za Ločnik pa Giorgio Stabon in Gianni Bressan. »Di Ba-

riju smo razložili, zakaj se ne strinjamo z združevanjem rajonov. Poudarili smo, da bi se z znižanjem njihovega števila znižala tudi stopnja zaščite slovenske narodne skupnosti, prizadeti bi bili tudi Furlani, sploh pa smo prepričani, da za občinsko blagajno ne bi bilo velikega prihranka. Zdaj prejemajo rajonski predsedniki 180 evrov mesečnine, svetniki pa 11 evrov sejnine. V primeru, da bi ohranili samo štiri rajone, bi njihovi predsedniki imeli pravico do 110 evrov sejnine, svetniki pa do 43 evrov. Seveda bi vsakič, ko bi se seja zavlekla čez polnoč, tako predsedniki kot svetniki prejeli dvojno sejnino,« pojasnjuje Bandelj in se spričo omenjenih zneskov

sprašuje, kolikšen prihranek bi zagotovilo znižanje števila rajonov, če bi bile sejnine višje. Bandelj zato predlaga ohranitev sedanjega števila rajonov, sam pa bi bil pripravljen prevzeti predsedniško mesto tudi zastoj. Di Bari je ob zaključku srečanja napovedal, da bo pismi s stališčem zagovornikov ohranitve rajonov odposlal tako državnim kot deželni vladi.

V ponedeljek, 30. januarja, bo pa na goriškem županstvu srečanje med načelniki svetniških skupin in predsedniki rajonskih svetov; ob njegovem zaključku bodo predvidoma določili datum občinskega sveta, ki bo odločil o usodi rajonskih svetov. (dr)

GRADIŠČE - Zaradi vožnje pod vplivom opojnih substanc in posesti mamil

Voznico ovadili, potnika zaprli

Ženska je z avtomobilom vijugala po cesti, moški pa je pri sebi imel deset gramov heroina in tri grame hašiša

Karabinjerji iz Gradišča so prijavi žensko zaradi vožnje pod vplivom opojnih substanc, njenega sopotnika pa so priprli, ker je pri sebi imel deset gramov heroina in tri grame hašiša. Avtomobil, v katerem sta se peljala, so karabinjerji pregledali med poostrenim nadzorom prometa, ki so ga izvajali prejšnji večer v Zagraju. Komaj so avtomobil zagledali, so se odločili za njegov pregled, saj je njegova voznica sumljivo vijugala po cestišču. Ko je ženska pristavila vozilo ob robu ceste, so jo takoj prepoznali. Šlo je za njihovo staro znanko, 34-letno C.I. iz Foljana-Redipulje, ki je v preteklosti že bila obravnavana zaradi uživanja mamil. Ob njej je sedel 47-

letni F.I. iz Foljana-Redipulje, ki je ravno tako že znan silam javnega reda. Policisti so opravili varnostni pregled in ugotovili, da je moški pri sebi imel deset gramov heroina in tri grame hašiša, zaradi katerih so ga aretirali in pospremili v goriški zapor. Ženska pri sebi ni imela mamil; ker jih je očitno zaužila malo prej, pa so ji odvzeli vozniško dovoljenje in jo prijaviili zaradi vožnje pod vplivom opojnih substanc.

Pri poostrenem nadzoru prometa na območju poveljstva iz Gradišča, ki obsega tretjino pokrajinskega ozemlja, je sodelovalo 25 karabinjerjev z dvanajstimi vozili; skupno so pregledali dokumente 80 oseb in 60 vozil.

Pri poostrenem nadzoru prometa na območju poveljstva iz Gradišča, ki obsega tretjino pokrajinskega ozemlja, je sodelovalo 25 karabinjerjev z dvanajstimi vozili

Na goriškem Travniku se množijo šotori črpalkarjev, ki zahtevajo povišanje popusta na gorivo v obmejnem pasu. Prvi šotor sta v začetku tedna postavila Fabio Zanetti in Paolo Macuz, nato pa so se jim kolegi pridružili še z vsaj štirimi šotori in z dvema velikima senčnikoma.

Včeraj so bili vsi goriški bencinski servisi zaprti, saj so črpalkarji prodali vse svoje gorivo in ne bodo naročili novega, dokler ne bodo imeli konkretnih zagotovil glede popustov, ki jih zahtevajo. »Gorivo točimo le še vozilom službe 118 in varnostnim silam; za to skrbita izmenično dve črpalki, s katerimi se vozniki reševalnih in policijskih vozil dogovorijo, preden se k njima odpravijo napolnit svoje rezervoarje. Za vse ostale avtomobiliste so bencinski servisi zaprti,« pravi Fabio Zanetti v imenu črpalkarjev in pojasnjuje, da so v sredo pod večer priredili protestni shod na Travniku, na katerem so se jim pridružili tudi upravitelji bencinskih servisov iz videmske in tržaške pokrajine. Črpalkarje sta nagovorila deželna svetnika Roberto Marin in Gaetano Valenti, njune besede pa jih niso povsem prepričale. »Pravijo nam, da bo kmalu vse urejeno, po drugi strani pa razlagajo, da je treba preverjati dokumente in račune. Zaradi tega se bo naš protest nadaljeval, dokler ne bomo videli črno na belem, da je zadeva rešena,« poudarja Fabio Zanetti, ki se je pred dnevi skupaj s Paolom Macuzom odločil za gladovno stavko in je pripravljen še naprej vztrajati.

Danes bodo deželni upravitelji na srečanju s poslanci in senatorji iz Furlanije-Juljske krajine predstavili osnutek amandmaja za zvišanje popusta na cene motornih goriv v obmejnem pasu, o katerem naj bi državna vlada odločala v prihodnjih dneh.

KOŠARKA - Jadran Qubik jutri doma

Proti Coneglianu mora biti želja spet prava

Mlade nasprotnike krasi agresivnost - V popolni postavi - Začetek ob 20.30

Daniel Batich

KROMA

V četrtem krogu povratnega dela državne C-divizije bo Jadran Qubik Café po porazu v Krminu sprejel v goste Conegliano, ki se poteguje za obstanek v ligi. Srečanje bo jutri ob 20.30 na Opčinah na igrišču Polisportive, sodnika bosta De Tata iz Pordenona in Degano iz Cervinjana. Jadranovci še naprej vodijo na lestvici z 28 točkami, gostje iz Veneta pa so jih doslej zbrali 12 in v prejšnjem krogu so bili prosti. Gre za zelo mlado ekipo, katere nosilci so na zunanjih položajih play-makerja Mattiello in Dal Pos, krila Cinganotto, Crosato in Piol ter center Stefani. Aduta moštva sta svežina in agresivnost, s katerima so že presenetili marsikaterega nasprotnika. Nazadnje so zmagali dvakrat zapored, kar pomeni, da so v dobri formi. Na prvi tekmi je Jadran v gosteh zmagal ne brez težav s 54:59.

Vatovčevi varovanci bi morali jutri nastopiti v popolni postavi in vrhunsko motivirani, da popravijo vtis z zadnjih slabših nastopov in pred domačo publiko spet pokažejo svoje najlepše lice.

PROMOCIJSKA LIGA NA TRŽAŠKEM

Vodilnemu so se žilavo upirali

Bor Nova Ljubljanska banka - Virtus 58:76 (21:18, 33:36, 41:59)

BOR: De Luisa, Pertot 17, Manta 3, Bassi 6, Giulio Liccari 11, Gallochio 6, Mase 5, Pastor 2, Marco Liccari 8, trener Lucio Martini.

Vodilnemu Virtusu, ki uvršča igralce z izkušnjami tudi v višjih ligah, so se mladi borovci žilavo upirali. Dve četrtini so bili povsem enakovredni po zaslugi dobre skupinske igre bodisi v obrambi bodisi v napadu. V drugem polčasu pa so se vendarle okoristili gostje. Nastop domačih je pogojevala tudi poškodba gležnja, ki jo je utrpel prvi Borov stolec Gallochio, kar je še malce olajšalo nalogo nasprotnikom.

Vrstni red: Salesiani Don Bosco, Virtus TS in Intermuggia 12, CUS Trieste 8, Sokol, Libertas TS, Barcolana, Bor Nova Ljubljanska banka 6, Firest 4, Santos 2, Skycrapers 0.

Prihodnji krog: Danes ob 21.15 v Nabrežini: Sokol - Firest. Jutri ob 19.00v Miljah, Pacco: Intermuggia - Barcolana

DEŽELNA C-LIGA - Jutri Bor - Ardita

Derbi kroga bo na 1. maju

V deželni C-ligi bo osrednji dvoboj nedvomno jutri ob 18.30 na Stadionu 1. maja, kjer se bosta spoprijela Bor Radenska (26) in Ardita (24). Pravico na tekmi bosta delila Videmčana D'Agostino in Sabbadini. Goričani so po slabšem začetku prvenstva najeli krilnega centra Daliborja Petroviča (z izkušnjami tudi v evroligi!) in organizatorja igre Marka Marčetiča (dolgo let v prvi slovenski ligi), ki sta se pridružila še tretjemu Novogoričanu, centru Mateju Delpinu. Z njimi se je že tako solidna postava (ostrostelec Luppino, obrambni steber Musulin, zimzeleni Gandolfi, mlada Basile in Zuliani) prelevila v prvega favorita za napredovanje. Popovičeve fante čaka torej pravi zrelostni izpit po nerodnem porazu proti pepelki Geattiju. Zaradi gripe je deset dni miroval Alan Burni, ki bo predvidoma treniral nocoj in ga bo jutri trener uvrstil v dvanajsterico. V sredo so Svetoivančani igrali koristno trening tekmo proti Servolani.

Breg bo ob 20.45 (sodnika Fabris iz Moša in Valentina Marusig

iz Trziča) nastopil v gosteh proti Cervignanu (12). Tekmec se bori za miren obstanek in se je pozimi okrepil z ostrostelecem Maranom. Poleg njega so vodilni možje v ekipi šuter Coco (ex Jadran), play-maker Rossmann, branilec Mian in krilni center Di Just. Gostovanje skriva pasti, čeprav so Brežani izraziti favoriti in sploh želijo podaljšati niz uspehov, da bi obdržali vodstvo na lestvici. Krašovčevi varovanci so se na dvoboj pripravili po običajnem vadbenem ritmu in bi se morali na pot podati kompletni.

Kontovel (8) bo v četrtem krogu povratnega dela D-lige jutri ob 18. uri (sodnika Goričana Rizzi in Ticozzi) pri Briščkih meril moči z nasprotnikom iz Gradeža, ki ima štiri točke več v skupnem seštevku. Gostje so nedvomno dosegljivi, vendar Brumnova četa mora – potem ko je preteklo soboto le prebila led – še izboljšati storilnost v primerjavi z zadnjimi nastopi. Zaradi izključitve v prejšnjem krogu je Andrej Šušteršič dobil eno tekmo prepovedi igranja.

Trener Juventine odstopil? »Ne!«

Spletna stran urednika Oscarja Radovicha calciofyg.it je poročala, da je trener Juventine Giovanni Tomizza ponudil odstop, klub pa tega ni sprejel in ga je potrdil na klopi. »To prvič slišim, ne vem od kod te informacije. Tomizza ni odstopil, čeprav rezultati niso najboljši,« sta potrdila predsednik štandreškega kluba Marco Kerpan in športni vodja Gino Vinti. Vest je zanikal tudi sam trener Tomizza. (jng)

Kaznovana po dva nogometaša Vesne in Brega
Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je za

en krog kaznovala dva nogometaša Vesne, dva Brega ter po enega od Juventine in Primorca. Zaradi četrtega rumenega kartona bosta na nedeljski domači tekmi Vesne proti Trieste Calcio prisilno mirovala Nicola Pin in Mauro Mercandel. Juventina, ki bo igrala v Štandrežu proti Ponziani, pa bo brez Nicole Tragonija. V 1. AL je en krog prepovedi igranja prejel Primorčev nogometaš Nasser Mbaye, v 2. AL pa Bregova igralca Davide Belladonna in Denis Daris. Breg bo moral obenem zvezi plačati denarno kazen 50 evrov, ker niso, kot piše v pravilniku, javili silam javnega reda urnika tekme. Pri mladincih bo en krog kazni preстал igralec Vesne Andrea Bonetta.

ŠAH - Ob robu zamejskega prvenstva

»Stari mački« o mladih

Lakovič: Še nikoli nisem videl toliko mladih - Oblak: Iz leta v leto so boljši - Jelinčič: Pri nekaterih je opazen talent

V svetu šaha prebiva vedno večje število mladih in otrok. To je bilo tudi videti na zamejskem prvenstvu, ki je bilo prejšnjo soboto, saj si lahko med petdesetimi udeleženci preštel odrasle osebe na prstih dveh rok. Naj spomnimo, da je med ženskami slavila komaj 11-letna Lejla Juretič z Devinščine, ki se je udeležila tudi državnih prvenstev. Šah postaja vse bolj popularen šport med mladimi. Je pa tudi nivo kvaliteten? Kaj o novincih mislijo stari mački?

Na to vprašanje so nam odgovorili šahisti, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo že vrsto let. Petkratni zamejski prvak in eden najboljših šahistov vseh časov, Goričan **Pino Lakovič**, ne pomni, kdaj prej je bilo na prvenstvu toliko mladih. »Dandanes so mladi na turnirjih res številni, še posebno, če pomislim na turnirje in prvenstva nekoč, ko so igrali samo stari, med njimi pa si lahko videl kakšnega mladeniča. Sedaj pa je ravno obratno. Profesor Oblak je zbrak kar veliko novih šahistov,« je dejal Lakovič, ki je leta 1958 nastopil na šahovski olimpijadi v Münchnu. O nivoju znanja mladih ni mogel odgovoriti, češ da nima veliko stikov z njimi. »Premalo mladih poznam, z njimi pridem v stik slučajno, na nekaterih turnirjih. Vsekakor je nivo zelo različen od otroka do otroka. So tisti, ki igrajo kot začetniki, drugi pa šah že dobro obvladajo,« je zaključil.

Na drugo mesto se je na sobotnem turnirju uvrstil **Mitja Oblak**, sin profe-

Od leve, mala Lejla Juretič, najboljša med ženskami, drugo uvrščeni Mitja Oblak, prvak Pino Lakovič in tretje uvrščeni Dušan Jelinčič

SLOSPORT.ORG

sorja Oblaka, ki je veliko vložil in še vloga v mladinski šah. Mitja je na zamejskem prvenstvu igral proti vsaj štirim zelo perspektivnim mladim. »Danes imamo celo generacijo otrok, ki se je na prvenstvu uvrstila zelo dobro. So perspektivni in res dobri, glede na to, da so tako mladi (najmanjši so na prvenstvu bili stari

še 7 let, op.a.).« Mitja meni, da se iz leta v leto bistveno izboljšujejo.

Novinar in pisatelj **Dušan Jelinčič** je med drugim tudi priznan šahist. Na letošnjem zamejskem prvenstvu je zasedel 3. mesto, z enakim številom točk drugo uvrščeno. Na mlade gleda z optimizmom. »Pri mladih vidim stalen napredek, pri ne-

KOŠARKA Brežani solidni proti Codroipu

DRŽAVNI UNDER 17
Breg - Codroipese Blu Energy 35:62 (8:16; 20:32; 30:58)

Breg: Regent 2 (2:2), Peric 5, Kojanec 6, Sardoč 4, Matarrese, Semen 4, Coretti 2, Milič, Kocijančič 6, Gregari 2, Gruđen 2, Bachi 3 (1:2). PON: nihče. 3 točke: Peric.

Bregovi košarkarji so kljub porazu proti drugouvrščeni postavi iz Codroipa, tokrat prikazali solidnejšo predstavo, predvsem v prvih dveh četrtinah, ko so bili povsem enakovredni bolj postavnim in bolj izkušnim nasprotnikom. Brumnovi varovanci so prepričljivo zaigrali predvsem v obrambi, na dlanj pa je, da so v napadu napravili nekaj ugodnih priložnosti, kar bi nasprotnikom brčkone lahko povzročilo dodatne težave.

Storilnost brežanov je v drugem delu tekme nekoliko vpadla, tako da je furlansko moštvo predvsem v tretji četrtini nanizalo izdatnejšo razliko v koših, vendar ne gre pozabiti, da so naši predstavniki v prvi tekmi proti istemu nasprotniku doživeli pravi polom, tokrat pa so igrali bolj prepričljivo. Ob normalizacij učinkovitosti v napadu je pričakovati, da bodo Bregovi košarkarji odigrali veliko bolj zadovoljiv in soliden povratni del prvenstva.

UNDER 13
Kontovel - Barcolana 72:30 (11:8, 14:6, 19:10, 18:6)

Kontovel: Perčič 10, Malalan 5, Kafol 4, Merku 4, Emili 12, Tavčar, Jankovič 14, Matteo 4, Furlan 2, Husu, Smotlak 6. SON: 14. PON: nihče.

Kontovel ni igral v popolni postavi. Kljub temu, pa so varovanci trenerja Maria Gerjeviča premočno premagali Barcolano, ki ni bila kos plavim. Kontovelci so bili boljši v vseh elementih igre. Trener je pohvalil vse svoje varovance, ki so se potrudili in dali vse od sebe.

Prejšnji teden so igralci Kontovela visoko izgubili proti Interclubu (124:14), ki združuje visoke igralce z večjim košarkarskim znanjem.

prej do novice

www.primorski.eu

katerih vidim talent. Iz leta v leto so boljši, študirajo igranje šaha na računalniku.»

Pri drugih športih so lahko otroci uspešni nekaj let, potem pa se velikokrat izgubijo. Jelinčič pa meni, da se v šahu nihče ne izgubi po poti, nadarjenost in pridnost ostaneta.

Andreja Farneti

KLOP TOKRAT O VLAKU SPOMINA IN PRENAŠANJU DOGAJANJA IZ PRETEKLOSTI NA MLADE

Spomin v teku

»Naj bo preteklost tista moč, ki nas vodi v sedanosti in nas pelje v bodočnost preko naših sanj.« Tako se glasi eno od gesel Vlaka spomina, ki od leta 2004 pelje dijake iz različnih italijanskih dežel na potovanje v kraje spomina. Osrednja in hkrati simbolna točka slednjega je uničevalno taborišče Auschwitz. Značilno je, da spremljajo dijake tudi preživeli deportiranci. Glavni pobudnik in organizator Vlaka spomina je društvo Terradelfuoco iz Turina. V naših krajih se pobude udeležujejo tako dijaki slovenskih kot italijanskih višjih srednjih šol, s podporo, ki jo nudijo krajevne uprave, zlasti pokrajini Trst in Gorica ter letos prvič tudi občina Trst.

Klop se je tokrat posvetil spominu in mladim. Danes namreč obeležujemo dan spomina. Na ta dan so pred 67 leti ruski vojakji osvobodili Auschwitz. Dan spomina naj bi ne bil le poklon žrtvam, temveč vse nas opozarja, česa je bil človek zmožen v »napredni« Evropi v naši nedavni preteklosti. Naslovniki tega sporočila so predvsem mladi. Kako torej mladim posredovati spomin, ne da bi pri tem izgubili stik s sedanostjo? Klop se je o tem pogovoril z mladima raziskovalcema Claro in Alessandrom. Clara Abatangelo je že nekaj let odgovorna za organizacijo Vlaka spomina v FJK. Alessandro Cattunar ravno tako sodeluje kot vzgojitelj. Oba se v sklopu društva Quarantasettezeroquattro ukvarjata s prenašanjem spomina na mlade. Že samo ime društva ima poseben pomen, saj je vezano na dve letnici, ki sta pomenljivo vplivali na našo stvarnost, predvsem na Goriškem: leto 1947, ko je prišlo do podpisa pariške mirovne pogodbe in leto 2004, ko je Slovenija vstopila v Evropsko unijo.

Klop opozarja, da je še do 19. februarja v Palači Leone da Perego v Legnanu pri Milanu na ogled razstava del našega slikarja in grafika Zorana Mušiča Če je to človek. Razstava je uvod v obsežnejšo kulturno, gospodarsko in politično predstavitev Slovenije, ki bo v kratkem v Milanu. Mušič, svetovno uveljavljeni predstavnik Ecole de Paris, je na lastni koži doživel grozote uničevalnega taborišča Dachau. Vrh razstave predstavlja ciklus slik Nismo poslednji, s katerim je slikar zaslovel po celem svetu. Slike pretresljivo uprizarjajo mrtva telesa taboriščnikov, v katerih se prepletata trpljenje in želja po novem življenju.

Ima vlak spomina poseben pomen za naše kraje?

CLARA: Glede na posebnost tega teritorija nedvomno. V tem primeru je spomin sredstvo za premoščanje delitev med različnimi skupinami. Potovati skupaj kot neka velika potujoča skupnost omogoči, da se premestijo stereotipna gledanja, ki žal še danes bremenijo mlade.

ALESSANDRO: Temu bi dodal še zgodovinski razlog. Trst je bil med letoma 1943 in 1945 središče operacijske cone Jadransko primorje, ki so jo nadzorovale nacistične oblasti. Iz Rižarne je odpotovalo zelo visoko število vlakov proti uničevalnim taboriščem.

Vlaka spomina se udeležujejo tako dijaki slovenskih kot italijanskih višjih šol. Kako bi ocenili njihovo sodelovanje?

CLARA: V teh letih smo bili priča zelo različnim reakcijam. Lahko rečem, da se odziv dijakov pred in po potovanju zelo razlikuje. Na začetku se na obeh straneh zazna nekoliko nezaupanja, oddaljenosti. Preživeti toliko časa skupaj pa nedvomno pripomore k medsebojnemu zblizanju.

ALESSANDRO: V debatah ti velikokrat dijaki sami spontano začnejo govoriti o problematičnem odnosu med Slovenci in Italijani, tudi v primerjavi s tistim, kar so videli med potovanjem. Tema je torej danes še občutena tudi med mladimi. Vlak spomina je tako priložnost, da se jo približa tudi vsem tistim, ki prihajajo iz drugih dežel in o njej ponavadi ne vedo skoraj nič.

Zakaj je po vašem mnenju pomembno prenašati spomin na mlajše generacije?

ALESSANDRO: Pomembno je zaradi različnih razlogov. Mladi večkrat enačijo zgodovino s spominom. Moramo pa razlikovati med njima. Zgodovinska rekonstrukcija skuša znanstveno ugotoviti, kako so se odvijali dogodki. Spomin pa predstavlja željo do poslušanja zgodbe ljudi, ki so te dogodke doživeli. Pogosto se govori, da je treba priti do spomina, ki je skupen vsem. Bistveno pa je razumeti, da spomin ne more biti skupen za vse. Spomin

je treba poslušati, dati pod vprašaj, ga predebatirati, primerjati z ostalimi, tako da pridejo na dan posebnosti spomina vsakega človeka oz. skupnosti. Mi si prizadevamo za doseganje prepoznavanja spomina drugega, medsebojnega prepoznavanja.

CLARA: Zaradi tega imamo kot društvo Quarantasettezeroquattro celo vrsto dejavnosti, med katerimi je tudi obsežen projekt, ki nosi naslov Poti spomina (Archivio della memoria). Njegov namen je zbrati pričevanja predstavnikov različnih skupnosti na Goriškem in v kratkem tudi na Tržaškem ter jih dati na razpolago vsem, od

študentov do strokovnjakov.

Kako bi nam na kratko predstavili projekt Poti spomina?

ALESSANDRO: Projekt je nastal pred dvema letoma s pomočjo Goriške pokrajine in Fundacije Goriške hranilnice. Pred kratkim je bil deležen finansiranja EU, tako da bomo v naslednjih mesecih projekt udeležili tudi v Tržaški pokrajini. Predvideva digitalni arhiv, ki zaobjema tako pričevanja kot slikovno gradivo. Slednjega si lahko vsak ogleda na spletni strani www.stradedellamemoria.it. Ob njem smo si zamislili še razstavni del: multimedijne instalacije, ki naj bi stale ravno na krajih spomina. Dolgoročno pa si prizadevamo, da bi ustvarili muzej, ki naj bi bil prisoten oz. razpršen na obeh straneh nekdanje meje.

Kako pa poteka vaše delo v šolah?

CLARA: S šolami različnih stopenj sodelujemo v sklopu različnih projektov. Pomemben del našega dela sloni na pričevanju preživelih. Nekatere priče so prisotne na samem Vlaku spomina. Dokler so še z nami, skušamo razširiti njihova pričevanja čim bolj kapilarno.

ALESSANDRO: Razčlenjeno delamo na tem, kako nam današnji mediji posredujejo spomin. Dijakom višjih srednjih šol damo tudi nalogo, da morajo sami izdelati dokumentarec, ki ga potem objavimo na internetu. Na drugi strani, kot je rekla Clara, dokler je to še mogoče, želimo dati možnost dijakom, da se osebno soočijo s pričami. Povemo jim, kako jih poslušati in kako z njimi sodelovati. Skušamo jim posredovati bogastvo, ki ga tovrstno srečanje predstavlja. Želi-

izkušnjo potovanja z učenjem. Delo v šolah pa je drugačno. Na nižjih srednjih šolah skušamo dijake spodbujati h aktivnemu razmišljanju. Nočemo jim dati že pripravljenega odgovora. Tak pristop je ponavadi uspešen. Na višjih srednjih šolah pa se lahko večkrat sami dijaki odločijo, če želijo sodelovati ali ne in tako izrazijo željo do aktivnega raziskovanja. Na eni strani opažam veliko navdušenje. Na drugi strani pa večkrat dijaki izjavijo, da se v Trstu in Gorici ni zgodilo nič, da so se pomembni dogodki odvijali v Rimu ali Berlinu. To izvira iz dejstva, da je šola večkrat posredovala zgodovino kot stvar velikih dogodkov in osebnosti.

CLARA: Mlade veliko bolj približajo zgodovinskih temam, če osebno poslušajo zgodbo svojega sosedu ali pa svojih dedkov in babic ter če jim daš razumeti, da je zgodovina sestavljena tudi iz malih, vsakdanjih zgodb.

Kako se lahko torej mladim posreduje bogato stvarnost tega teritorija?

CLARA: Izredno pomembno vlogo imajo pri tem priče. Morda je to naključje, a naše priče so skoraj vse dvojezične. Njihova identiteta je zelo prožna. To verjetno, ker so se rodili v letih 20. Soočenje z njimi zato nedvomno pripomore, da mladim približa določene teme. Hkrati pa jim pomaga, da premestijo razne stereotipe, ki še vedno pestijo mlajše generacije.

ALESSANDRO: Srečanje s pričami mladim omogoči, da razumejo pluralnost spomina in identitet in da se soočijo s tako vrsto zgodovine, ki nima nacionalnega predznaka.

Priče nas bodo žal kmalu počasi zapuščale. Kako si zamišljate nadaljnje delo?

ALESSANDRO: Ravno zaradi tega se, dokler so še med nami, osredotočamo predvsem na obdobje, ki sega od fašizma do nastanka meje. Veliko vlogo bo v bodoče imel posreden spomin. Čez nekaj časa se bomo namreč o tragediji šoe lahko seznanili le preko gradiva, ki je bilo zbrano v prejšnjih letih. Važno je, da se delo zbiranja danes opravlja na čim bolj ustrezen in kritičen način.

CLARA: Arhiv Poti spomina je pri tem pomemben. Zamišljamo si tematske sklope pričevanj, pri katerih lahko tisti, ki mu je to pri srcu, pripomore s svojimi predlogi in sodelovanjem.

mo torej združiti raziskovalno delo s čustvenim in empatičnim pristopom. Bistveno je vključiti tragedijo, ki jo predstavljajo šoa in koncentracijska taborišča, v krajevni kontekst ter v širši kontekst priganjanja drugačnih.

Kakšen pa je odziv dijakov?

CLARA: Vlak spomina ima velik uspeh. Število prošelj za udeležbo je veliko večje od števila razpoložljivih mest. Seveda k temu pripomore dejstvo, da je tovrstno potovanje veliko bolj privlačno kot navadna zgodovinska ura. Veliko dijakov se po tej izkušnji začne zanimati za to tematiko. Navdušijo se in želijo jo sami prenašati naprej. Odkrijejo tako, da je med njihovo preteklostjo in življenjem, ki ga trenutno živijo neka smiselna povezava.

ALESSANDRO: Izkušnja vlaka spomina predstavlja posebnost, saj združuje

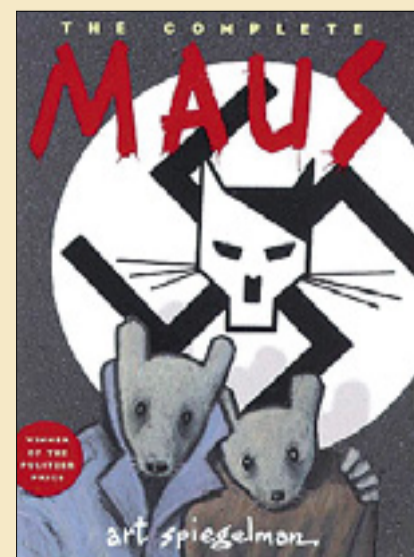
Svečke udeležencev Vlaka spomina gorijo ne železniškem tiru v spomin na žrtve taborišča Birkenau

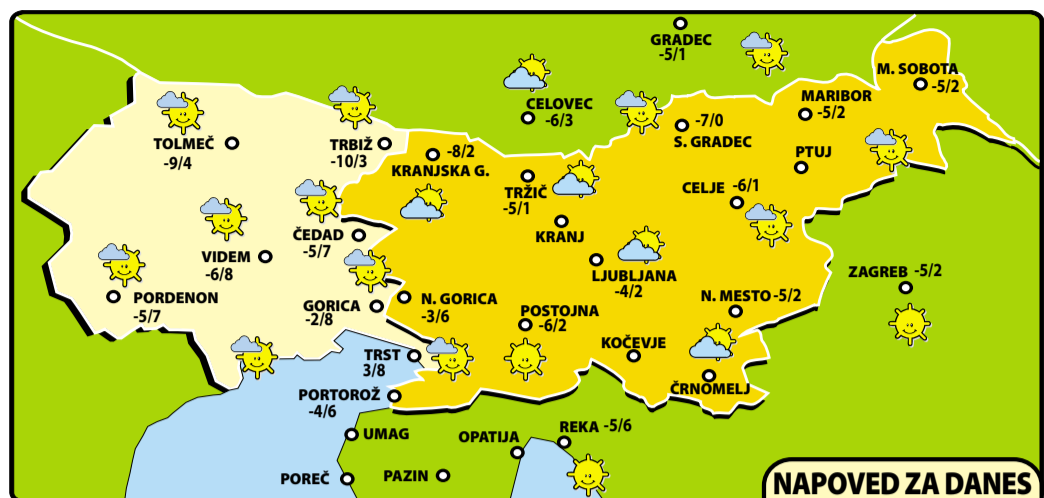
MARCO BAU

Maus - koncentracijska taborišča v stripu

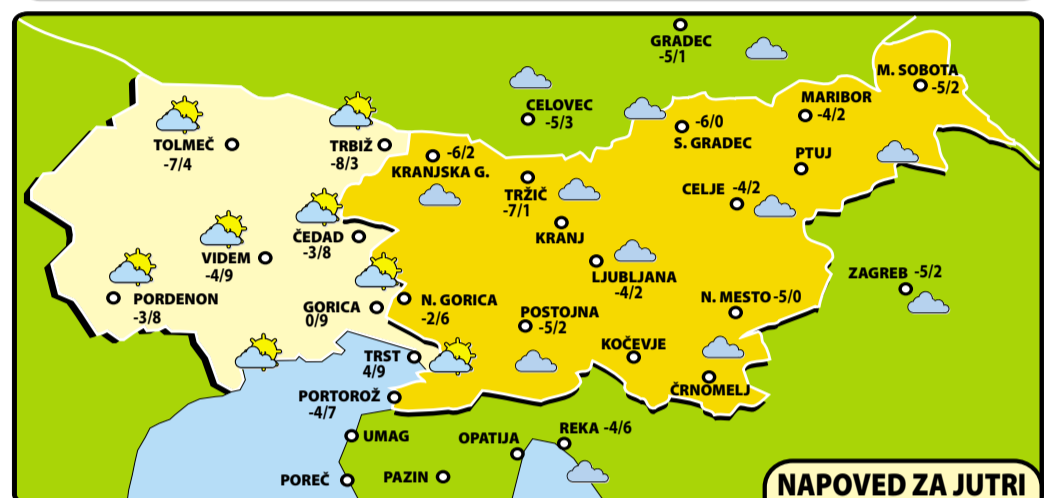
O koncentracijskih taboriščih je na razpolago cela vrsta publikacij, ki iz različnih zornih kotov opisujejo to temno plat naše polpreteklosti. V tej množici knjižnega gradiva predstavlja posebno knjiga stripov z naslovom Maus, avtorja Arta Spiegelmana. Leta 1992 je dobila posebno priznanje v sklopu nagrade Pulitzer.

Zgodba je avtobiografska, saj nam avtor posreduje zgodbo svojega očeta Vladeka, poljskega Juda, ki je preživljal koncentracijsko taborišče. Preteklost se prepleta s sedanostjo, ki jo zaznamuje problematičen odnos med sinom in očetom, ki ni nikoli prebolel travme. Kar posebno izstopa, je stilistična izbira Spiegelmana, ki je knjižne junake upodobil v obliki živali s človeškimi lastnostmi: Judje imajo obraz miši, nacisti so mačke, Američani psi, Poljaki prašiči... Avtor hoče na tak način istočasno pritegniti zanimanje bralca in ga razorožiti. Med njegovimi glavnimi cilji je neposredno prikazati nesmisel rasizma, ki je pripeljal do tega, da se je marsikateri Nemec počutil kot mačka, ki mora uloviti čim več miši.

Rahlo oblačno, bo predvsem v višjih legah. Dopoldne bo v Pretežno jasno bo. Zjutraj in dopoldne bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. Najnižje jutranje temperature bodo od -3 do -9, najvišje dnevne od -1 do 3, na Primorskem do 8 stopinj C.

Povsod bo spremenljivo. V večernih urah bo na obali zapihala zmerna burja. Jutri se bo oblačnost od zahoda povečala. V nedeljo in ponedeljek bo pretežno oblačno. Pihal bo severovzhodni veter, na Primorskem burja.

Atlantsko vboklina se premika proti Sredozemlju, kjer bo povzročila obširno območje nizkega pritiska, ki bo jutri vplivalo na vreme nad vzhodno Italijo. Naša dežela bo začasno na robu omenjenega območja.

Iznad severovzhodne Evrope sega območje visokega zračnega tlaka vse do srednje Evrope in severnega Balkana. V višinah priteka k nam s severnimi vetrovi suh in nekoliko toplejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 17.03
Dolžina dneva 9.30

BIOPROGNOZA
Danes bo vpliv vremena na splošno počutje in razpoloženje ugoden.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 9,8 stopinj C.

LUNINE MENE
Luna vzide ob 9.04 in zatone ob 21.55

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.01 najvišje 38 cm, ob 7.14 najnižje -13 cm, ob 11.55 najvišje 10 cm, ob 18.08 najnižje -33 cm.
Jutri: ob 1.32 najvišje 35 cm, ob 8.15 najnižje -12 cm, ob 12.30 najvišje -1 cm, ob 18.08 najnižje -22 cm.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin / Na Zlebeh ... 100	Piancavallo ... 45
Vogel ... 70	Forni di Sopra ... 50
Kranjska Gora ... 40	Zoncolan ... 50
Krvavec ... 75	Trbiž ... 60
Cerkno ... 60	Osojsčica ... 50
Rogla ... 50	Mokrine ... 90
Mariborsko Pohorje ... 45	Podkloster ... 35
Civetta ... 70	Bad Kleinkirchheim ... 80

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Urnik:

ponedeljek - četrtek

7.40 -13.30 16.30 - 19.30

petek - sobota

7.40-19.30

Ob nedeljah zaprto.

marko.prunk@siol.net
GSM 00386 41 635 645

Dobrodošli tudi v naši gostilni v Lokvi!

MESNICA PRUNK

Trst - Largo Barriera 1

Vrhunska kakovost izbranega slovenskega mesa

Svinjina, žrebičje meso, telečje meso, jagnjetina, perutnina, razni mesni izdelki

SLOVENSKE SLAŠČICE IN KRUH